

Innkalling til møte i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

29.04.2026 kl. 12:30

Møterom 546

Innkalles:

Magne Strandberg (leder) (a)
Bjørn Henning Østenstad (nestleder) (a)
Ingun Fornes (a)
Linda Midtun (b)
Mari Anne Franklin (c)
Elida Bauge (d)
Tord Sviland Meyer (d)

Sekretær: Christine Stoltz Olsvik
Kontakt: studieutvalget.jurfa@uib.no
Websak: 2026/

Neste møte: 03.06.2026, kl. 12:30 i møterom 546.

Sak 15/26	Godkjenning av innkalling og dagsorden
	Innkalling:
	Dagsorden:
Sak 16/26	Orienteringssaker
1	Protokoll fra SU 04.03.2026.
2	Fullmaktsvedtak: a)
	<i>Fullmaktsvedtakene fås ved henvendelse til studieutvalget.jurfa@uib.no</i>
3	Orientering om endring i emnebeskrivelsen for EXECUTIVE682 Forvaltningens europeisering
4	Bemanningsstrategi
5	Orientering om søkertall til høsten 2026 (ettesendes)
6	Studentombudets årsrapport for 2025
7	Årsrapport til LMU om tilrettelegging 2025
Sak 17/26	Saker til drøftelse/høring/uttalelse
1	Oppfølging av sak 3/26-1 Eksamenstid og dimensjonering av eksamensoppgaver
2	JUS3518 og JUS2318: Splitting av emnene

Forslag til uttalelse

Studieutvalget anbefaler at prøveordningen fakultetsstyret vedtok i sak 35/2024 gjøres permanent, slik at undervisningen i JUS2318 Law of Armed Conflict (Bachelor) og JUS3518 Law of Armed Conflict (Master) går separat.

Ordningen skal bortfalle dersom det to år etter hverandre er færre enn 25 studenter som melder seg opp i emnet JUS3518 Law of Armed Conflict (Master), og vedtak om felles undervisning fattes i så fall av Studieutvalget.

3

JUS221 Rettsstaten: forslag om endret vurderingsform

Forslag til uttalelse

Studieutvalget anbefaler at fakultetsstyret fatter følgende vedtak:

Prøvingsformen i JUS221 Rettsstaten består av en skoleeksamen på 6 timer (praktikum) og en skoleeksamen på 4 timer (teori). Begge eksamener skal avholdes mot slutten av emnet, og etter at all undervisningen er ferdig. Det gis ikke enkeltstående karakterer for hver eksamen, men bare én samlet karakter for hele emnet. I den samlede karaktersettingen skal eksamensdagen på seks timer teller mer enn eksamensdagen på fire timer, og den nærmere vektningen av oppgaven angis i sensorveiledningen. Det blir ikke mulig å klage på hver enkelt eksamensdag, men klage må rettes mot selve karaktersettingen i emnet. Studenter må ha levert og bestått begge eksamenene for å få karakter i emnet. Studenter som vil gjenta emnet må gjennomføre begge eksamener på nytt.

Det må overlates til studieadministrasjonen å finne en måte å bygge opp vurderingskombinasjonen på som både er praktisk gjennomførbar og i tråd med intensjonene beskrevet her.

4

Midlertidig forskrift om sensurfrister ved Det juridiske fakultet for studieåret 2026/2027

Forslag til uttalelse

Studieutvalget oppfordrer fakultetsstyret til å vedta foreslått Forskrift om frister for sensur av eksamen ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen for studieåret 2026/2027.

Vedtaksaker

Sak 18/26

JUS3552 Kommersiell voldgift endring i emnebeskrivelse

Vedtaksforslag

1. Emnet JUS3552 endrer navn til «Kommersiell voldgift» fra og med høstsemesteret 2026.
2. Læringsmål og læringsutbyttebeskrivelser i JUS3552 endres som foreslått i saken.
3. Forkunnskapskrav: Kravet for studenter på masterprogrammene i rettsvitenskap ved UiB om at «Det kan ikke dispenserast frå kravet til bestått karakter i [JUS346](#) Rettergang» endres til følgende «Studenter skal som hovedregel ha bestått karakter i JUS346 Rettergang. Studenter som har bestått arbeidskravene i Rettergang, som ikke fikk karakter til ordinær eksamen og som er oppmeldt til

kontinuasjoneksamen før undervisningen i JUS3552 starter, kan få ta emnet».

Sak 19/26	JUS266-2-A Domsskriving og domsanalyse: endring av vurderingsform
Vedtaksforslag	Eksamensformen i JUS-266-2-A Domsskriving og domsanalyse endres til mappevurdering, som beskrevet i saksfremlegget. Emneansvarlig får fullmakt til å omskrive emnebeskrivelsen i samsvar med dette
Sak 20/26	JUS266-2-A Domsskriving og domsanalyse: endring i litteraturliste
Vedtaksforslag	Studieutvalget vedtar endringene i litteraturlisten i JUS266-2A som foreslått
Sak 21/26	Presisering av opptakskrav for særskilt studierett (JUSVALG)
Vedtaksforslag	Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen § 2-9 punkt 3 skal lyde: 3. Cand.jur. og Master i rettsvitenskap samt studenter som har fullført minst tre års jusstudier, tilsvarende minst 180 studiepoeng , får opptak til spesialemer. Cand.jur. og Master i rettsvitenskap samt studenter som har fullført minst 4 år av femårig mastergrad i rettsvitenskap, tilsvarende minst 240 studiepoeng , eller minst ett år av toårig mastergrad i rettsvitenskap, tilsvarende minst 60 studiepoeng , får opptak til fordypningsemner. Antallsbegrensninger kan forekomme i enkelte emner og framgår av emnebeskrivelsen. Emnebeskrivelsene for fordypningsemner og spesialemer oppdateres tilsvarende.
Sak 22/26	Eksamensplan for studieåret 2026/2027
Vedtaksforslag	Studieutvalget vedtar den fremlagte eksamensplanen for studieåret 2026/2027 slik den foreligger. Studieutvalget er klar over at Studieavdelingen sentralt ved UiB kan gjøre nødvendige justeringer for at den samlede eksamenskalenderen ved UiB skal gå opp.
Sak 23/26	Revisjon av Instruks om oppgavegjeving og sensur
Vedtaksforslag	Studieutvalget vedtar de foreslåtte endringene i <i>Instruks om oppgavegjeving og sensur</i> .
Sak 24/26	MAJUR-2: Revisjon av studieplan og nedleggelse av opptaksreglement
Vedtaksforslag	Studieutvalget vedtar endringene i studieplanen for toårig master i rettsvitenskap som foreslått.

Studieutvalget anbefaler fakultetsstyret å legge ned opptaksreglementet for toårig master i rettsvitenskap, som følge av endringene studieutvalget har vedtatt i studieplanen.

Eventuelt

Magne Strandberg
Leder

Christine Stoltz Olsvik
Sekretær

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 16/26-3
Møtedato: 29.24.2026
Journalnummer: 2026/

Orientering om vedtak gjort av programstyret for erfaringsbasert master i offentlig forvaltning

Det juridiske fakultet står for emnet EXECUTIVE682 Forvaltningens europeisering i det tverrfaglige erfaringsbaserte masterprogrammet i offentlig forvaltning.

Programstyret har vedtatt flere justeringer i programmet, deriblant er emnenavnet på EXECUTIVE682 endret til «Forvaltningens forhold til Europa».

De vedtatte endringene samt referat fra programstyremøtet i januar følger vedlagt.

Forslag til vedtak:

Studieutvalget tar saken til orientering.

20.04.2026
CSO

Vedlegg:

Vedlegg 1: studieplanendring

Vedlegg 2: ny emnebeskrivelse

Vedlegg 3: Rutine for utsettelse på eksamensinnleveringer

Vedlegg 4: Referat fra programstyremøte 12. januar 2026

Vedlegg 1: Studieplanendring EXECUTIVE682

Programutvalgssak 17/2026 Studieplanendring EXECUTIVE682

Vedlagt finner dere emnebeskrivelsen samt forslag til ny emnebeskrivelse i EXECUTIVE682 slik som foreslått til i møte med Departementsakademiet. Den nye emnebeskrivelsen er utarbeidet av emneansvarlige Karl Harald Søvig og Henriette Tøssebro. Ettersom dette emnet formelt ligger på jurfak må endringer godkjennes i programstyre også sendes som en orienteringssak til SU. Det neste møte i SU er i starten av april og vi har ingen møter i programstyre før den tid, så da må vi ta dette på sirkulasjon.

Kjapt oppsummert består endringene av:

- Nytt emnenavn (fra «*Europeisering av forvaltninga*» til «*Forvaltningens forhold til Europa*»)
- Oppdatert tekst under **Mål og innhold** som samsvarer med oppdateringen av emnenavnet og som klargjør emnets innhold
- Presisering under **krav til forkunnskaper** at det ikke nødvendig med juridisk utdanning

Programstyre fikk frist til mandag 16. Mars på å komme med innsigelser eller tilbakemeldinger på studieplanendringen. Det kom ingen innspill på studieplanendringene innen fristen

Vedtak

Programstyre slutter seg til de foreslåtte endringene i emnebeskrivelsen til EXECUTIVE682. Endringene gjelder fra og med høsten 2026.

Vedlegg 2: ny emnebeskrivelse

EXECUTIVE682 Forvaltningens forhold til Europa

Mål og innhold

Norsk forvaltning har gått gjennom store forandringer de siste tretti årene. Gjennom EØS-avtalen har Norge blitt knyttet til EU og det indre markedet. Dessuten inngår Norge i tallrike europeiske samarbeidsavtaler som er spesielle for de ulike forvaltningsområdene. Gjennom EMK må norske myndigheter respektere og sikre de grunnleggende rettighetene som følger av konvensjonen slik som den er tolket av domstolen. Dette innebærer at både lovgivning, forvaltningsvedtak og praksis må være i samsvar med de kravene som følger av Norges europeiske forpliktelser.

Dette emnet skal gi studentene et nødvendig grunnlag for å forstå det felleseuropeiske regelverkets betydning og rolle, og hvordan regler på europeisk nivå påvirker norsk forvaltning. Gjennom praktiske eksempler som "Nav-skandalen" og de mange barnevernssakene for EMD, får studentene innsikt i praktiske spørsmål av forelesere på

øverste nivå; fra blant annet EMD og EFTA-domstolen, Sivilombudet, Lovavdelingen og Norges institusjon for menneskerettigheter. Gjennom ekskursjon til fiskeopprettsanlegg og vindkraftanlegg lærer studentene hvordan det europeiske rammeverket legger føringer for norsk næring. Studentene utvikler også ferdigheter og kompetanse om regelverksutvikling og hvordan dette kan brukes som verktøy for å løse komplekse samfunnsutfordringer. Hovedfokuset ligger på EU-/EØS-retten (herunder reglene om statsstøtte og offentlige anskaffelser) og Den europeiske menneskerettighetskonvensjon (EMK), men studentene får også innsikt i den nye forvaltningsloven av 2025 og offentlighetsloven, som utgjør et felles rammeverk for all offentlig saksbehandling.

Emnet er tilpasset både studenter som er jurister og som har annen utdanningsbakgrunn. Gjennom semesteret arbeider studentene med en selvvalgt semesteroppgave som berører det europeiske rettslige rammeverket for norske forhold. Studenten velger selv metodisk tilnærming, som kan inkludere intervjuer eller andre former for empirisk datainnsamling.

Læringsutbytte

Kandidaten skal ved avsluttet emne ha oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap Kandidaten

- har avansert kunnskap om hvordan regler på europeisk nivå påvirker norsk forvaltning, både når det gjelder enkeltregler, organisering og saksbehandling
- har inngående kunnskap om sentrale EØS-regler som hele forvaltningen må forholde seg til Ferdigheter

Kandidaten

- kan vurdere hvordan europeiske regler må håndteres innen egen organisasjon
- kan legge til rette for effektive offentlige innkjøpsprosesser i tråd med regelverket
- kan bistå ved utvikling og utforming av regelverk (lover, forskrifter og retningslinjer)

- kan analysere og redegjøre for rammeverket som forvaltningsloven og offentlighetsloven utgjør for all offentlig saksbehandling

Generell kompetanse Kandidaten

- kan tilegne seg ny kunnskap om juridiske emner
- kan systematisere og analysere et komplekst rettslig materiale
- kan erkjenne begrensninger i egen kompetanse og hvor behov for å henvise til andre fagressurser
- kan presentere og argumentere for egne vurderinger og konklusjoner, både skriftlig og muntlig

Studiepoeng, omfang

15 studiepoeng

Studienivå (studiesyklus)

Etter- og videreutdanning, master

Undervisningsspråk Norsk Undervisningssemester Høst

Undervisningssted Bergen og Oslo

Krav til forkunnskaper

Ikke relevant, men merk at ikke nødvendig med juridisk utdanning

Tilrådde forkunnskaper Ikke relevant Studiepoengsreduksjon Ingen overlapp

Krav til studierett

Opptak gjennom UiB Videre

Arbeids- og undervisningsformer

Emnet er lagt opp som et samlingsbasert deltidsstudium og strekker seg over ett semester. Emnet består av tre fysiske studiesamlinger, totalt 6,5 dager. Det forventes at studentene deltar på alle undervisningsaktiviteter.

Samlingene kombinerer forelesninger, oppgaveløsning, erfaringsutveksling og diskusjoner om faglige case i mindre grupper. Gruppene vil som hovedregel være tverrfaglige og/eller satt sammen av studenter fra ulike departementer og underliggende virksomheter. Erfaringslæring og praktisk bruk av teori og modeller utgjør en viktig del av den pedagogiske tilnærmingen, og det legges til rette for at studentene både får utnytte egen erfaring og lære av hverandre knyttet til de sentrale temaene og faglige problemstillingene i emnet.

Det blir brukt problembaserte og casebaserte undervisningsformer, med særlig vekt på at studentene anvender teori og kunnskap på virkelighetsnære problemstillinger om hvordan regler på europeisk nivå påvirker norsk forvaltning.

Mellom samlingene jobber studentene på egenhånd og i mindre grupper med ulike læringsaktiviteter, som kan inkludere arbeid knyttet til å se undervisningsvideoer, lese litteratur, svare på quizer, løse oppgaver og reflektere rundt relevante problemstillinger hentet fra egen organisasjon eller jobbrolle.

Obligatorisk undervisningsaktivitet

Ingen

Vurderingsformer Individuell semesteroppgave Karakterskala

Bestått I Ikke bestått Vurderingssemester høst

Litteraturliste

Litteraturlisten vil være klar innen 01.07. for det kommende semesteret.

Emneevaluering

Emnet blir evaluert i tråd med retningslinjer for evaluering av emner ved Universitetet i Bergen v/Det juridiske fakultet.

Hjelpemiddel til eksamen Ikke relevant Programansvarleg

Programstyret, der representanter for samarbeidsmiljøene er med, har ansvar for faglig innhold og oppbygging av studiet og for kvaliteten på studieprogrammet. Ansvarsforholdet er

regulert i samarbeidsavtalen som er inngått mellom Universitetet i Bergen og Norges Handelshøyskole om utvikling og drift av fellesgraden.

Emneansvarleg

Professor Karl Harald Søvig og førsteamanuensis Henriette N. Tøssebro.

Administrativt ansvarleg

Universitetet i Bergen v/Det juridiske fakultet har det administrative ansvaret for emnet.

Kontaktinformasjon

For spørsmål knyttet til opptak kontakt UiB Videre: videre@uib.no

For spørsmål knyttet til faglig innhold kontakt Institutt for politikk og forvaltning: evu.gov@uib.no

Vedlegg 3: Rutine for utsettelse på eksamensinnleveringer

Rutine for utsettelse på eksamensinnleveringer

Sak til programstyret 16. Februar 2026

UiB og NHH har i fellesskap sett på muligheten for å etablere felles rutiner for utsettelse ved eksamen i tråd med diskusjonen og vedtaket i programstyremøte 12. januar 2026. Rutinene skal samkjøres så langt som mulig og at det skal være en del av emnebeskrivelsen slik at det ikke er noen tvil, hverken for emneansvarlige eller studenter, om hva som er rutiner, dokumentasjonskrav, rammer etc.

UiB emner må i tråd med studieforskriften oppgi i emnebeskrivelsen hvilken form for kontinuasjonseksamen som tilbys i emnet. NHHs studieforskrift stiller ikke samme krav.

Rutinen for kontinuasjonseksamen ved dokumentert fravær på eksamen bør på sikt inngå i vedlegg 5 med oversikt over administrative rutiner knyttet til fellesgraden.

Oversikt over emnetilbudet, de ulike vurderingsformene og form for kontinuasjonseksamen:

EXECUTIVE682	
Emnebeskrivelse	Forvaltningens europeisering UiB
Vurderingsform	I dette emnet er det en semesteroppgave med bestått / ikke bestått.
Kontinuasjonseksamen	I emnebeskrivelsen oppgis det kun at emnet tilbys om høsten. I henhold til Studieforskriften ved UiB (§ 5-6-3), så må vi lage en løsning for kontinuasjonseksamen.
Form for kontinuasjonseksamen (må legges inn i EpN)	I henhold til emnebeskrivelsen må studenter med gyldig fravær etter § 5.5 i Studieforskriften ved UiB, søke om utsatt innleveringsfrist. Søknaden må sendes til studieveileder e-posten innen innleveringsfristen. Søknad må dokumenteres med legeerklæring eller tilsvarende. Eventuelle utsettelse som gis regnes som studentens kontinuasjonseksamen i emnet. Det gis maksimalt 7 dagers utsettelse.

Vedlegg 4: Referat fra programstyremøte

REFERAT - programstyremøte for erfaringsbasert master i offentlig forvaltning

Tid: 12. januar 2026 1400-1600

Sted: Styrerrommet, Institutt for politikk og forvaltning

Kalt inn:

Jill Merethe Loga, GOV jill.m.loga@uib.no

Anne Lise Fimreite, GOV Anne.Fimreite@uib.no (for Lise Hellebø Rykkja, GOV)

Monica Rydland, NHH monica.rydland@nhh.no

Teis Lunde Lømo, ECON teis.lomo@uib.no

Henriette Tøssebro, JUR henriette.tossebro@uib.no

Kristin Arefjord Stave, NHH kristin.stave@nhh.no

Roald Valle, NHH roald.valle@nhh.no

Bo Byrkjeland, UiB Videre bo.byrkjeland@uib.no

Charlotte Lillefjære-Tertnæs charlotte.lillefjaere@uib.no (sekretær)

Thea Tufte, GOV, thea.tufte@uib.no (observatør)

Forfall

Henriette Tøssebro, JUR henriette.tossebro@uib.no

Vara

Karl Harald Søvig, JUR Karl.Sovig@uib.no

Saksliste

Saksnr.	Saksbeskrivelse
01/2026	<p>Godkjenning av møteinnkalling og saksliste og innmelding av saker til eventuelt Godkjent</p> <p>Godkjenning av referat Referat fra programstyremøte 30.09.2025 (vedlegg s 1-3)</p> <p>Godkjent</p>
02/2026	<p>Muntlige orienteringssaker</p> <p>a) Orientering om styrets sammensetning per 1.1.26 Ny koordinator og etablering av årshjul for programmet Ny EVU-koordinator, Thea Tufte, vil gå inn i stillingen 1. februar. Det er en ambisjon om å etablere et tydelig årshjul for både programmet og for programstyrets aktiviteter.</p> <p>b) Økonomi Håkon Solheim, økonom ved GOV, presenterer status for GOV sine emner 680 og 681, per desember 2025, som et eksempel på hvordan inntektene kan brukes på kurset.</p>
03/2026	<p>Skriftlige orienteringssaker</p> <p>a) Studentevalueringer (vedlegg s 4-9) UiB og NHH har i fellesskap utviklet ny rutine for evaluering av emner på fellesgraden. Rutine og spørsmålsbatteri ble diskutert og vedtatt i programstyremøtet 30. september. Som det ble besluttet på møtet ble spørsmålsbatteri sendt ut på høring. Ny rutine blir iverksatt fra 01.01.2026.</p> <p>b) Rutine for opptak og studieadministrasjon (vedlegg s 10-13) Rutinen ble revidert i desember 2025. Språklige endringer for tydeligere rolle og ansvarsavklaringer er gjort.</p>
04/2026	<p>Drøftingssaker</p> <p>a) Reforhandling av avtalen Bo Byrkjeland orienterer om arbeidet med reforhandling av avtalen. Hva skal være</p>

NHH og UiB sine føringer og prioritering inn i reforhandling av avtalen. Har vi innspill til eventuelle endringer?

Innledning ved Bo:

Det er to avtaler som regulerer denne fellesgraden; en trepartsavtale mellom departementet, UiB og NHH og en samarbeidsavtale mellom UiB og NHH. Førstnevnte varer til juni 2027 og det garanteres for et gitt antall plasser; 25 per emne, i to gjennomføringer per emne. Vi har nå nådd andre gjennomføring for alle emnene, og ifølge kontrakten gjelder da ikke lenger plassgarantien.

Dette er dialogen som er startet nå; hvor mange plasser per emne skal de garantere. UiB har signalisert behovet for et dialogmøte om dette med departementet for alle tre partene.

Hva skal være våre ønsker i en slik dialog? Emner, pris, antall plasser, lengde på kontrakten?

Innspill

- Departementsakademiet ble opprettet for å unngå at de enkelte departement skulle få sine etterutdanninger, men det er per i dag bevegelser der ulike departementer har sine ønsker og/eller der institusjoner ønsker å skreddersy utdanninger for enkeltdepartement.
- Det er viktig at vi stiller noen krav til progresjon. Vi trenger forutsigbarhet i forhold til høstens kurs. Vi må få tidslinjen på plass for å kunne rekke *våre* frister i forhold til undervisningsplanlegging.
- Nye initiativ i forhold til emner og utdanninger som tilbyder mener departementene trenger, vil nødvendigvis dukke opp hele tiden, vår styrke vil ligge i at vi kan vise hvordan mye av det som kommer allerede er omfattet av våre emner. Desto viktigere er det å bruke den etablerte referansegruppen vi har i forhold til å diskutere videre utvikling av innholdet i emnene våre.
- Garanti plasser er viktig for å kunne vite at man kan starte planleggingen av et kurs.
- Skal man bare la «markedskreftene» styre, så vil jo departementet bare få det de ansatte *ønsker* og ikke nødvendigvis det departementsfellesskapet *trenger*. Noe av eksklusiviteten i programmet ligger også i det faktum at det er en sentralisert rekruttering der hvert departement bare har et gitt antall plasser. Dersom man ender opp med en mer «markedsstyrt» rekruttering, risikerer man at noe av eksklusiviteten og prestisjen i programmet forsvinner.
- Dette er et hybridprogram mellom et oppdragsprogram og en vanlig betalingsstudie. Dette bygger på utgangspunktet som departementet hadde, men gir noen egne utfordringer. Dette har de etter hvert selv innsett at man må finne en løsning på.
- Det er viktig at vi jevnlig tar en ny vurdering i forhold til porteføljen; et fokus på det disiplinære eller mer i tråd med trender. En ting som blant annet har kommet signaler på er at deltakerne ønsker mer på *ledelse*. Samtidig er det viktig at vi minner oss selv om at vi under den nylige studieturen lærte at ledesnoren på King's College var at emnene skulle være «*relevant, not trendy*».

05/2026	<p><u>Vedtakssaker</u> Rutiner for utsettelse på eksamensinnlevering (vedlegg s 14-15)</p> <p>Det er varierende bruk av utsettelse på eksamensbesvarelser. Det er ønske om en rutine for dette arbeidet og oppdateringer av emnebeskrivelser i forbindelse med dette.</p> <p>Det er et felles ønske i programkomiteen om at rutiner skal samkjøres så langt som mulig og at det skal være en del av emnebeskrivelsen slik at det ikke er noen tvil, hverken for emneansvarlige eller studenter, om hva som er rutiner, dokumentasjonskrav, rammer etc.</p>
06/2026	<p><u>Vedtak</u> Programstyret slutter seg til de foreslåtte rutineene for utsettelse på eksamen</p> <p>Vitnemål og seremoni våren 2026 (vedlegg s 16-18) UiB er ansvarlig for vitnemålsutstedelse og utsteder vitnemål når fellesgraden er tildelt. UiB og NHH sine logoer skal fremstilles på en likeverdig måte. I henhold til samarbeidsavtalen skal det være en felles seremoni for utdeling av vitnemål der faglig ledelse ved begge institusjoner deltar. Disse skal arrangeres vekselvis ved UiB og NHH, og det er programstyret som er ansvarlig for planlegging og gjennomføring.</p> <p>Det vil være ca 9 studenter som fullfører graden, våren 2026. Siden dette er det første kullet som fullfører selve graden, er det et ønske med et visst nivå av festivitas over det. Det bør vurderes om en eller begge rektorer (evt. dekaner) bør være tilstede, for å samsvare med nivået på åpningen av programmet.</p> <p>Det er mulig å legge dette sammen med et alumnitreff/ fagdag, i Oslo, høsten 2026. Juni 2026, som er den formelle avslutningen av programmet, vil være for tidlig bl.a. av hensyn til sensur- og klagefrister. Dersom arrangementet legges til et av departementene vil det være bedre mulighet til å inn personer fra regjeringen. Av hensyn til både tidslinje og formelle prosedyrer deles det ut fysiske <i>diplomer</i> heller enn <i>vitnemål</i> på avslutningsseremonien. Vitnemål skal fortsatt, av sikkerhetshensyn, deles via vitnemålsportalen.</p>
07/2026	<p><u>Vedtak:</u> NHH tar ansvar for arrangement høsten 2026, mens UiB jobber videre med en felles mal for diplom og vitnemål.</p> <p>Honorering av undervisningsbidrag til fellesgraden (vedlegg s 19) I henhold til samarbeidsavtale mellom NHH og UiB skal partene, så langt det lar seg gjøre, ha lik honorering for undervisere. Som følge av ulik praksis ved honorering av undervisning ved UiB og NHH foreslås det nye satser for undervisning.</p> <p>Det er et ønske om å få alle honorarsatser i ett og samme dokument, og også at satsene oppdateres på årlig basis.</p> <p><u>Vedtak:</u> Satsene for undervisning på fellesgraden oppdateres som skissert ovenfor. De øvrige honorarene (emneansvar, veiledning og eksamen- og sensurarbeid) vil, enn så lenge, bli</p>

08/2026	<p>holdt uendret, i samsvar med avtalen fra mars 2024. De ulike enhetene vil så langt det lar seg gjøre, unngå for store avvik i forhold til disse satsene.</p> <p>Fordeling av inntekter og kostnader knyttet til masteroppgaveemnet (vedlegg s 20) I samarbeidsavtalen mellom UiB og NHH skisserer punkt 7.3 «Fordeling av inntekter og kostnader» prinsippene for fordeling av inntekter og kostnader knyttet til masteroppgaven (GOV681). Det er derimot to ulike måter dette kan operasjonaliseres på. Disse skildres i saksvedlegget.</p> <p>Det er viktig at masteroppgaveemnet fortsetter å være et fellesemne og at man etterstreber en fordeling av innhold, innledere og veiledere for å sikre dette.</p>
09/2026	<p><u>Vedtak</u> Styringsgruppen går inn for modell 2 for fordeling av inntekter og utgifter knyttet til masteroppgaveemnet. Det tas en ny vurdering etter at første kull har gjennomført masteroppgaven.</p> <p>Forslag til møtetidspunkt for programstyret I henhold til avtale skal det være to møter i programstyret per semester. For å sikre at alle medlemmene kan delta ønsker vi å sette tidspunkt for alle fire møtene for våren og høsten.</p> <p>Forslag til alternative møtedatoer</p> <p><u>Våren 2026</u> 16. februar eller 18. februar 7. mai eller 11. mai</p> <p><u>Høsten 2026</u> 16. september eller 22. september 11. november eller 18. november</p> <p><u>Vedtak:</u> Møtedatoer for året 2026 ble fastsatt som følger: 16. februar 14.00 7. mai 14.00 16. september 14.00 11. november 14.00</p>
10/2026	<p>Eventuelt Ingen saker meldt til eventuelt</p>

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 16/26-4
Møtedato: 29.04.2026
Journalnummer: 2026/

Etablering av prosess for bemanningsstrategi 2026–2030

Fakultetsstyret vedtok i møtet 24.03.2026 i sak 17/26 å etablere en prosess for bemanningsstrategi. I den prosessen er de første stegene at FU og SU diskuterer behovene. I etterkant av møtene i april vil det bli sendt ut et felles skriv til forskergrupelederne og emneansvarlige om behov. SU og FU vil få saken til drøftelse på nytt, inkludert alle innspill, før saken endelig behandles av fakultetsstyret i juni-møtet.

Fakultetsstyresak 17/26:

1. Bakgrunn

I sak 4/26 tilrådte fakultetsstyret at det vart starta eit arbeid med ein bemanningsstrategi, og ettersom fakultetet ikkje tidlegare har etablert ein slik strategi, vil prosessen bli delt opp i to ledd;

- 1) styresak om sakshandsaming for etablering av bemanningsstrategi
- 2) styresak om bemanningsstrategi

Denne saka gjeld pkt.1. Vi legger opp til at pkt. 2, bemanningsstrategi, kjem opp til styret som vedtakssak før årsskiftet 26/27.

Det juridiske fakultet har i dag ikkje ein samla modell for langsiktig planlegging av fast bemanning. Dekan og direktør peikar på at fakultetet i dag manglar eit samla overblikk over utviklinga i bemanninga, og meiner eit slikt overblikk kan vere eit godt verktøy framover. Rekruttering er blant dei viktigaste strategiske avgjerdene for fakultetet, samtidig som stillingar er den klart største kostnadsfaktoren. Det gjer det viktig å sjå vurderingar av kompetansebehov og økonomi i samanheng.

Omgrepet *bemanningsstrategi* er ikkje klart definert i universitetssektoren og kan variere frå enkle oversikter over avgangar og andre relevante tilhøve ved institusjonen, til bindande prioriteringar av utlysingar knytt til fagområde og utlysingstidspunkt. For å etablere ein prosess for bemanningsstrategi, og kva prosessen bør famne om, vil det vere naturleg alt no å ha eit syn på kva vi legg i omgrepet. Vi føreslår at den første versjonen av bemanningsstrategien vert utforma som eit enkelt, men systematisk *kunnskapsdokument* som kan gje god oversikt over relevant og tilgjengeleg informasjon som har interesse for avgjerder knytt til bemanning.

Vi viser til at fakultetet har ein etablert prosess (fakultetsstyresak 78/17) for utlysing av faste vitskapelege stillingar; bemanningsstrategien rokker ikkje ved den. Kva tid det vert fremja sak for styret om fast vitskapeleg utlysing, praksis med høyring om tematisk innretning av stillinga i fagmiljøa, og fremjing av sak for styret, vert ikkje rokka ved med bemanningsstrategien.

Dekan og direktør tilrår med det å lage strategien som eit kunnskapsdokument, med relevant og tilgjengeleg informasjon som har interesse for avgjerder knytt til bemanning, og der ein systematisk samlar informasjon om:

- økonomiske rammer for fakultetet; i praksis langtidsbudsjett med seinare justeringar
- kjende avganger av fast tilsette; bygd på langtidsbudsjettet sin premiss om å i snitt rekne pensjonsalder 70 år
- behov i administrative støttefunksjoner
- undervisnings- og forskingsbehov, med særleg fokus på obligatoriske emner på masterprogrammet og forskingsprioriteringar i strategiplanen, bygd på innspel om prioriteringar frå SU og FU
- i første versjon vil ikkje kunnskapsgrunnlaget kartlegge behovet for stipendiat, post.doc eller forskarstillingar, men fokusere på faste vitenskaplege stillingar.

Føremålet er eit kunnskapsdokumentet som vil danne grunnlag for meir presise og langsiktige vurderingar av behov i komande år. Siste og oppdaterte versjon av bemanningsstrategien bør naturleg følge som vedlegg i alle saker om faste vitenskaplege utlysingar som går til styret.

Involvering frå fagmiljøa i utforminga av dokumentet er sentralt, og vi føreslår at SU og FU spelar ei nøkkelrolle i prosessen for vitenskaplege stillingar, samstundes som representasjon frå B-gruppa er sikra gjennom desse utvala. For å skape føreseielegheit og kontinuitet meiner dekan og direktør at prosessen må etablerast som ein årleg del av fakultetet si styrings- og planleggingsverksemd. Detaljar om prosessen går fram av vedlegg 1.

2. Vurdering

Ein årviss, fast og transparent prosess for utforming og seinare oppdatering av bemanningsstrategi vil styrkje den faglege og økonomiske styringa, gje betre føreseielegheit for fagmiljøa og gi styret eit betre grunnlag for strategiske og konkrete avgjerder knytt til utlysing av faste vitenskaplege stillingar. Den føreslåtte prosessen hentar inspirasjon frå andre UiB-fakultet, men er tilpassa Det juridiske fakultet sitt behov for over tid, og bygd på erfaringar som vert hausta, å etablere ein strategi som er tilpassa vårt fakultet.

3. Vedtak

1. Fakultetsstyret vedtar å etablere ein årleg prosess for utarbeiding og revisjon av bemanningsstrategi for perioden 2026–2030.
2. Bemanningsstrategien skal utarbeidast i samsvar med prosessen beskrive i vedlegg 1, med dei endringane som framkom møtet.

Sigrid Eskeland Schütz
dekan

Peter Woldseth
fakultetsdirektør

16.03.2026

PWO

Vedlegg:

Vedlegg 1: Prosess for utarbeiding av bemanningsstrategi 2026–2030

Vedlegg 2: Eksempel på andre bemanningsstrategier ved UiB

VEDLEGG 1: Prosess for utarbeiding av bemanningsstrategi 2026–2030

1. Formål

Bemanningsstrategi er ikkje eit eintydig omgrep, og kan det omfatte alt fra reine faktaoversikt over arbeidskraftbehov og avganger, prognosar og kapasitetsanalysar m.v. For Det juridiske fakultet er formålet i første omgang å utvikle eit **kunnskapsdokument**, som over tid kan utviklast vidare. Formålet med bemanningsstrategien er å etablere eit systematisk kunnskapsgrunnlag for strategiske og konkrete avgjerder om fast bemanning. Strategien skal:

- gi oversikt over avganger og ressursbehov
- identifisere faglege prioriteringar innan undervisning og forskning
- sikre betre samanheng mellom økonomiske rammer og bemanningsplanlegging
- leggje til rette for føreseielegheit i fagmiljøa
- støtte opp om fakultets strategiske mål for forskning, utdanning og eksternfinansiering

2. Prinsipp for prosessen

Proessen skal vere:

- **kunnskapsbasert**: basert på systematiske data frå økonomi, HR, SU og FU
- **behovsdriven**: både undervisnings- og forskingsbehov skal kartleggast
- **involverande**: SU og FU gir faglege innspel, med representasjon frå B-gruppa
- **strategisk**: dokumentet skal støtte opp under fakultetsstrategien
- **kopla til budsjett**: økonomiske rammer er førande
- **fleksibel og iterativ**: planen skal kunne reviderast og utviklast år for år
- **transparent**: fagmiljøa skal kjenne til vurderingar og prosess

3. Organisering

3.1 Forslagstillarar

Dekan og fakultetsdirektør er forslagstillarar og har det overordna ansvaret for:

- prosessdesign
- analyse og prioritering
- utarbeiding av utkast til strategidokument
- framlegging for fakultetsstyret

3.2 Kjernegruppe

- Dekan
- Vise, og prodekanar
- Fakultetsdirektør

Arbeid: prioriteringar, strategiske vurderingar, heilskap.

3.3 Ressursgruppe

- Økonomi
- HR

Arbeid: datagrunnlag, prognosar, analysearbeid, dokumentstruktur.

3.4 SU og FU

- leverer faglege innspel
- vurderer grunnlagsrapport
- SU: undervisningsbehov
- FU: forskingsprioriteringar

3.5 Fakultetsstyret

- vedtek prosess
- mottar løypemeldingar
- Vedtar bemanningsstrategien

4. Årshjul for prosessen

Februar–mars

- kjernegruppe etablerer arbeidsplan

April–mai

- SU og FU leverer innspel til behov på kort og lang sikt
- datainnsamling frå økonomi og HR
- utarbeiding av grunnlagsrapport (avganger, undervisning, forskning, økonomi)

Juni

- løypemelding til fakultetsstyret

August–september

- ferdigstilling av grunnlagsrapport
- SU og FU vurderer rapporten

Oktober–november

- utkast til bemanningsstrategi utarbeidast

November–desember

- styrebehandling av bemanningsstrategi og budsjett i samanheng

Vedlegg 2: Eksempel på andre bemanningsstrategier ved UiB:

Eksempler på bemanningsstrategier på UiB:

Det humanistiske fakultet (HF) – faglig bemanningsplan 2026–2030

Bemanningsplanen på HF er brukt som et strategisk verktøy siden 2010, med årlig revisjon, og planen eies og vedtas av fakultetsstyret.

Planen prioriterer faste vitenskapelige stillinger på prinsipielt grunnlag ([kriterier vedtatt av styret i 2022](#)) og kobles til budsjettbehandling i desember.

Fakultet for Naturvitenskap og teknologi (NT) – strategiske planer for faglig bemanning

Årlige saksfremlegg med flerårige horisonter (f.eks. 2024–2028) beskriver avganger, forpliktelser (TMS m.m.), planlagt rekruttering og ønsket bemanningsreduksjon/innsparing.

Planene inkluderer tabeller pr. institutt over kjente avganger, planlagte utlysninger og tilknytning til strategiske felt (grunnforskning, skole/utdanning, etc.).

Det legges vekt på dialog mellom instituttene og fakultetet, samt kobling til budsjett og kjønnsbalanseutvikling i stillingskategorier.

[Strategiske planer for faglig bemanning og rekruttering 2024–2028.](#)

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 17/26-1
Møtedato: 29.04.2026
Journalnummer: 2026/

Oppfølging av sak 3-26-1 Eksamenstid og dimensjonering av eksamensoppgaver

I sak 3/26-1 kom Studieutvalget med følgende uttalelse:

Studieutvalget noterer seg at det er mange studenter som har utvidet tid på eksamener i juss, og at tallet er atskillig høyere enn for de andre fakultetene. Studieutvalget ber studiedekanen og studieadministrasjonen om å legge frem en sak hvor det redegjøres for hvordan søknader om utvidet tid på eksamen blir håndtert, hvilke regler man tar utgangspunkt i, hvilket rettslig handlingsrom man har, om det vurderes andre tiltak enn utvidet skriveid og om hensynet til de andre studentene blir tilstrekkelig ivarettatt.

På denne bakgrunn rettet studiedekan Magne Strandberg følgende henvendelse til Studieavdelingen sentralt ved UiB:

Som du er kjent med, har vi på det juridiske fakultet hatt et overraskende høyt antall studenter som har ekstra tid på eksamen. Saken ble belyst av Bergens Tidende og andre medier senest i høst, og Juridisk Studentvalg har vært opptatt av saken over lang tid. På siste møte i Studieutvalget ble det lagt frem en sak (sak 3/26) om temaet, og et samlet utvalg fattet følgende vedtak:

«Studieutvalget noterer seg at det er mange studenter som har utvidet tid på eksamener i juss, og at tallet er atskillig høyere enn for de andre fakultetene. Studieutvalget ber studiedekanen og studieadministrasjonen om å legge frem en sak hvor det redegjøres for hvordan søknader om utvidet tid på eksamen blir håndtert, hvilke regler man tar utgangspunkt i, hvilket rettslig handlingsrom man har, om det vurderes andre tiltak enn utvidet skriveid og om hensynet til de andre studentene blir tilstrekkelig ivarettatt.»

Studiedekan og studieadministrasjon har ambisjon om å legge frem en ny sak for Studieutvalget så fort som mulig, og helst på vårt neste møte, som er 4. mars 2026. I og med at det er UiB sentralt som behandler søknader om ekstra tid på eksamen, må jeg be Studieavdelingen legge frem det materiale som trengs for å forberede den saken. Vi ber derfor om å motta følgende informasjon fra dere:

- *Hvor mange studenter har hatt utvidet tid på eksamener i obligatoriske emner i juss studieåret 2025/26? Hvordan er disse tallene sammenlignet med tall for UiB ellers? Hvordan er tallene sammenlignet med tallene for eksamener i juss de siste årene?*
- *Hvilket rettslig grunnlag behandler dere disse sakene på, og hvilket rettslig handlingsrom anser dere at dere har i behandlingen av søknadene?*
- *Hvilke krav stilles til dokumentasjon av de sykdommer e.l. som ligger til grunn for søknader om ekstra tid?*

- *Hvor høy er tilslagsprosenten, det vil si: hvor mange av søknadene blir innvilget?*
- *Blir det vurdert andre tiltak enn ekstra skriveid, for eksempel hviletid?*

Denne saken er viktig både for fakultetet og for studentene. Vi har selvsagt respekt for at en del studenter har reelle behov for ekstra skriveid, men vi er samtidig opptatt av at ordningen med ekstra tid ikke skal kunne misbrukes på en slik måte at man i realiteten ender opp med ulike prøvingsvilkår. Vi er klar over at det kan være vanskelig å behandle disse søknadene, men samtidig er saken her så viktig for fakultetet og studentene at vi er nødt til å vurdere om andre tiltak kan settes inn enn det som er tilfelle i dag.

Fakultetet mottok den 23.02.2026 følgende svar fra Studieavdelingen i form av et notat. Notatet legges med dette frem for Studieutvalget til diskusjon.

Notat fra Studieavdelingen

Hvor mange studenter har hatt utvidet tid på eksamener i obligatoriske emner i juss studieåret 2025/26? Hvordan er disse tallene sammenlignet med tall for UiB ellers? Hvordan er tallene sammenlignet med tallene for eksamener i juss de siste årene?

Tilretteleggingstall

Tallene baserer seg på antall tilrettelegginger med ekstratid. Gjelder kun eksamener med vurderingsform S. Tilretteleggingsvedtak som gjelder eksamener hvor studenten senere har trukket seg teller med (men da telles ikke studenten som kandidat på eksamen). Tallene inkluderer vurderingsmeldinger til emnet.

Fakultet		Studieår				
		2022/2023	2023/2024	2024/2025	2025/2026	2026/2027
Det humanistiske fakultet	Kandidater	2 192	4 970	5 228	5 799	0
	Ekstra tid	105	364	398	414	0
	Andel med ekstra tid	4,8%	7,3%	7,6%	7,1%	
Det juridiske fakultet	Kandidater	3 920	6 586	6 115	6 884	88
	Ekstra tid	528	991	1 043	745	1
	Andel med ekstra tid	13,5%	15,0%	17,1%	10,8%	1,1%
Det medisinske fakultet	Kandidater	3 105	5 543	5 640	6 147	0
	Ekstra tid	162	345	351	334	0
	Andel med ekstra tid	5,2%	6,2%	6,2%	5,4%	
Det psykologiske fakultet	Kandidater	2 424	5 295	5 122	5 533	0
	Ekstra tid	244	476	514	438	0
	Andel med ekstra tid	10,1%	9,0%	10,0%	7,9%	
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	Kandidater	4 137	9 549	10 273	12 498	1
	Ekstra tid	259	653	802	907	0
	Andel med ekstra tid	6,3%	6,8%	7,8%	7,3%	0,0%
Fakultet for kunst, musikk og design	Kandidater	28	44	40	45	
	Ekstra tid	0	1	4	2	
	Andel med ekstra tid	0,0%	2,3%	10,0%	4,4%	
Fakultet for naturvitenskap og teknologi	Kandidater	6 160	14 247	13 253	13 945	0
	Ekstra tid	419	1 294	1 185	1 005	0
	Andel med ekstra tid	6,8%	9,1%	8,9%	7,2%	
Universitetet i Bergen	Kandidater	29	86	211	102	
	Ekstra tid	0	3	7	4	
	Andel med ekstra tid	0,0%	3,5%	3,3%	3,9%	

Hvilket rettslig grunnlag behandler dere disse sakene på, og hvilket rettslig handlingsrom anser dere at dere har i behandlingen av søknadene?

Rettsgrunnlaget for behandling av saker om tilrettelegging er UiBs studieforskrift § 5-4. Dette er en regel som er identisk med universitets- og høyskoleloven § 10-5, med noen praktiske håndhevingregler lagt til. Dette er også i stor grad den samme regelen som man finner i likestillings- og diskrimineringsloven § 21, med noen sektortilpasninger.

Vi vurderer søknadene etter alminnelig juridisk metode. Dersom studenter har en tilstand som kvalifiserer til å være en «funksjonsnedsettelse» eller et «særskilt behov», har studentene i utgangspunktet krav på tilrettelegging. Samtidig har vi et større skjønn når det gjelder hvilke tilretteleggingstiltak vi anser som «egnet». Dette er dels en vurdering der vi forsøker å behandle alle studenter likt, både for å ivareta studenters rett til likebehandling og samtidig ivaretar eksamens integritet. Samtidig forsøker vi å være konkret rimelige, slik at vi i den grad det virker forsvarlig tar hensyn til hva studenten selv ønsker, hva som kommer frem av dokumentasjonen, og ellers hva vi mener at er en fornuftig måte å tilrettelegge for den gitte funksjonsnedsettelsen eller det særskilte behovet.

Hvilke krav stilles til dokumentasjon av de sykdommer e.l. som ligger til grunn for søknader om ekstra tid?

Det varierer litt. I UiBs studieforskrift står det at behovet skal dokumenteres på «høveleg måte». For de aller fleste sykdomstilstander eller andre kroppslige funksjonsnedsettelse innebærer dette at studentene må levere en legeerklæring. Vi godtar også erklæringer fra psykologer, dersom det er tale om mentale helseutfordringer.

For enkelte «særskilte behov» er vi mindre firkantet. Dersom en student søker om ammetid, anser vi det at babyen er til stede under eksamen, og blir med moren inn på et rom for å amme, som det elementet som legitimerer påstanden til studenten om at de har krav på tilrettelegging.

Vi har i utgangspunktet ikke noen anledning til å overprøve et dokument fra en lege som sier at en student har en sykdomstilstand. Vi er ikke leger. Samtidig følger det ofte en rekke instruksjoner om hva slags tilrettelegging legen mener at studenten burde få. Dette opplever vi ikke at vi er bundet av. Dersom legen har en unik medisinsk innsikt, tar vi det som et godt råd. Den større vurderingen av hvilken tilrettelegging en student eller en gruppe av studenter har krav på i en gitt vurderingssituasjoner, er en sammensatt vurdering som krever at vi tar høyde for ikke bare de medisinske, men også juridiske, pedagogiske og administrative hensyn.

Hvor høy er tilslagsprosenten, det vil si: hvor mange av søknadene blir innvilget?

Det er vanskelig å si nøyaktig hvor mange søknader som har kommet inn, da vi ikke har noe dedikert verktøy for å gjøre dette på en enkel måte. Vi kan likevel se hvor mange brev om innvilgelse, og hvor mange brev om avslag, som er sendt ut av Studieavdelingen med standardtitler. Det er en viss fare for at dette inneholder noen duplikater eller andre feil, men det er så nøyaktig vi kan få dem, uten at dette blir veldig arbeidskrevende.

Søknadstall for tilrettelegging på skoleeksamen.

- Svarbrev sendt ut som enten er innvilget eller delvis innvilget:
 - 2025: 1304
 - 2024: 1067
 - 2023: 1075
- Avslagsbrev:
 - 2025: 72
 - 2024: 57
 - 2023: 44
- Prosentandel avslag
 - 2025: 5.2 %
 - 2024: 5.0 %

- 2023: 3.9 %

Vi fører ikke statistikk på delvis innvilgede søknader. Tilslagsprosenten er derfor vanskelig å svare på. Studenter får ikke alltid innvilget det de søker om, men kan få innvilget andre tiltak, eller flere andre tiltak enn det som er søkt om. Dette vil da i denne sammenheng bli registrert som innvilget, men for studenter kan dette ofte oppleves som et avslagsbrev.

De fleste avslagsbrev gjelder studenter som ikke har levert inn dokumentasjon.

Blir det vurdert andre tiltak enn ekstra skriveid, for eksempel hviletid?

Vi har vurdert å i større grad bruke hviletid istedenfor ekstra skriveid, da det er påfallende mange studenter på juridisk fakultet som får legeerklæringer på at de har tilstander som gir rett på tilrettelegging.

Hviletid er et tiltak der studenten tar korte eller lengre pauser fra eksamensarbeidet, uten at det går utover eksamenslengden til studenten. Dette blir gjort fortløpende i eksamenslokalet av eksamensvaktene. Oftest betyr dette enten 30 min hviletid på 4 t skoleeksamener eller 1 t hviletid på 6 t skoleeksamener.

Dersom vi skal begynne å innvilge hviletid istedenfor ekstra tid, som tilretteleggingstiltak har vi to hovedproblemer.

Det første problemet, er at hviletid er langt mer kostnadskrevende tiltak å innvilge, spesielt i storstilt skala. Som tallene viser, er det særlig for juridisk fakultet en stor mengde studenter som søker om tilrettelegging ved eksamen. Dette er ikke et nytt fenomen. Dette vil for oss innebære et mye større krav til bemanning, da dette innebærer at alle som skal ha hviletid, blir fulgt av en eksamensvakt i hvileperioden.

Det andre problemet er at studenter ved andre fakulteter, av likebehandlingshensyn, også vil kunne bli rammet av denne forandringen. Vi mener at ekstra tid er det mest hensiktsmessige tiltaket vi kan innvilge for en rekke studenter med tilretteleggingsbehov. Vi mener det er uheldig å endre praksis for disse studentene på grunn av en teoretisk mulighet for at studenter ved et annet fakultet enn det de selv studerer på, misbruker ordningen.

Når det er sagt, kan det være at mengden studenter ved det juridiske fakultet som søker om tilrettelegging, synker dersom vi slutter å innvilge ekstra tid som tilretteleggingstiltak. Samtidig er dette en form for taktikkeri, vi anser som uheldig overfor studentene vi treffer enkeltvedtak for.

Annet: om diagnoser og praksis hos fastleger

Dersom en student går til sin lege, og får påvist allergi, gjøres dette ved hjelp av en allergitest. Dette er en kvantifiserbar måling, som sier om en gitt person får en allergisk reaksjon på et allergen. Det er veldig vanlig å ha en eller annen form for allergi.

Disse testene er imidlertid ikke egnet til å si noe om alvorlighetsgraden til allergien. Alvorlighetsgraden beror på selvrapporing fra pasienten. Det samme gjelder for øvrig

dersom studenten mener at dysfunksjonen oppstår på grunn av bivirkninger av medisinen de bruker. Det er vanskelig å si noe nøyaktig om hvor vanlig dette er, men det anslås at rundt 10% av brukere opplever søvnighet som en bivirkning av cetirizin.

Det som da skjer hos legen, er at studenten selv oppgir i hvor stor grad de er plaget av tilstanden sin, og legen skriver da dette ned i en legeerklæring. Det samme gjelder også dersom studenter påstår å ha andre sykdomstilstander som diagnostiseres på grunnlag av selvrapportering, for eksempel migrene.

Selv om vi vet at det finnes en teoretisk mulighet for å misbruke dette systemet, har ikke vi anledning til å gå inn og overprøve den dokumentasjonen som foreligger, med unntak av noen helt særskilte tilfeller der vi mistenker at den er forfalsket. Det vil uansett vanligvis ikke være nødvendig for studenter å forfalske en slik erklæring, da det er veldig enkelt å få legen til å skrive i god tro, at denne studenten har en gitt funksjonsnedsettelse eller særlige behov.

I enkelte tilfeller har vi tvilt på påstandene til studenter om at de har krav på tilrettelegging. Eksempelvis har vi avslått søknader på tilrettelegging på grunnlag av pollenallergi for eksamener som avholdes i desember. Vi opplever imidlertid nå at studentene i mindre grad søker på grunnlag av denne typen allergier, og i større grad rapporterer om «helårsallergier», som støvallergi. Om man skulle tenke at enkelte av disse ikke var legitime, kan det fremstå som om studentene som gruppe, har blitt flinkere til å søke om tilrettelegging på grunnlag som ikke er åpenbart absurde.

Forslag til uttalelse:

17.04.2026
SAKSBEHANDLER
MS / CSO

Vedlegg: Prosentandel studenter som har tilrettelegging per emne våren 2024 JUS

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 17/26-2
Møtedato: 29.04.2026
Journalnummer: 2026/

Splitting av emnene JUS2318 og JUS3518

Bakgrunn

Fakultetsstyret vedtok den 7. mai 2024 (sak 35/2024) at den tidligere samdrevne undervisningen i emnet Law of Armed Conflict skulle deles i de to emnene JUS2318 Law of Armed Conflict (Bachelor) og JUS3518 Law of Armed Conflict (Master). Styret fattet følgende vedtak:

- 1) For en prøveperiode på to år fra og med høstsemesteret 2024 splittes JUS2318 og JUS3518 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – Bachelor og Master opp slik at de undervises som to helt separate emner.
- 2) JUS2318 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – BA endrer navn til JUS2318 Fundamentals of the Law of Armed Conflict – bachelor.
- 3) JUS3518 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – MA endrer navn til JUS2318 Advanced course in Law of Armed Conflict – master.
- 4) Endringene i emnebeskrivelsene og litteraturlistene for henholdsvis JUS2318 Fundamentals of the Law of Armed Conflict – bachelor og JUS2318 Advanced course in Law of Armed Conflict – master vedtas
- 5) Det er en forutsetning for at emnene splittes at det er mer enn 25 studenter som er oppmeldt på masteremnet.

Knut Einar Skodvin, som er emneansvarlig i begge emnene og det tilhørende EVU-emnet JUS661, ber om at styrets prøveordning gjøres permanent.

Studiedekanens vurdering

Grunnen til at fakultetsstyret vedtok en midlertidig prøveordning var primært at alternativene ikke var godt nok utredet da vedtaket ble fattet, og at det var nødvendig med en avklaring relativt raskt. Men alternativet til å fortsette splittingen av de to emnene er strengt tatt temmelig klar. Alternativet er at det meste av de to emnene undervises samlet for både bachelorstudentene og masterstudentene, og at det bare er separat undervisning for den undervisningen som bare angår masteremnet. Etter gjennomføringen av reformen av valgemner og spesialemner er hovedregelen at det skal være felles undervisning for både bachelor- og masterstudenter. Det spesielle med prøveordningen er dermed at den er et unntak, og spørsmålet i saken er om unntaket skal gjøres permanent.

Begrunnelsen for å akseptere et slikt unntak er først og fremst at studenttallet i de to emnene har vært meget høyt. I prøveperioden har det vært følgende studentfordeling på de to emnene:

JUS3518 (MA)	2024	2025
Møtt	28	56
Bestått	28	56

JUS2318 (BA)	2024	2025
Møtt	75	108
Bestått	74	107

Det er gledelig at emnet trekker til seg så mange studenter, men samtidig skaper det utfordringer med tanke på å få god undervisning. Emneansvarlig trekker også frem at inntrykket av læringsutbytte for studentene ved å ha to separate kurs er markert bedre enn med felles undervisning, og understreker særlig at det er lettere å aktivisere studentene når undervisningen skjer for hvert emne separat. Splittet undervisning gjør også at undervisningen lettere kan tilpasses til det nivået som de to studentgruppene er på.

Argumentet mot å tillate separat undervisning for hvert emne er at det medfører en betydelig økning i bruk av undervisningsressurser. Etter studiedekans oppfatning er imidlertid det samlede studenttallet i de to emnene så høyt at en slik økning kan rettferdiggjøres. Samtidig bør en permanent splitting av undervisningen i de to emnene gjøres betinget av at studenttallet er høyt også i fremtiden. Når fakultetsstyret godkjente å splitte emnet som en prøveordning, var det satt en betingelse om at minst 25 studenter melder seg opp i masteremnet. En slik betingelse bør gjelde også hvis ordningen gjøres permanent, slik at ordningen tas opp til revurdering og eventuelt bortfaller hvis studenttallet synker.

I fremlegget for fakultetsstyret ble det diskutert om det kunne innføres en antallsbegrensning i stedet for å kjøre undervisningen splittet i de to emnene. En antallsbegrensning fører imidlertid til flere ugunstige virkninger: det krever en viss administrativ ressursbruk for å sette opp en søknadsordning og fordele plassene, flere studenter vil ikke få sitt førstevalg, og man risikerer en reduksjon i studiepoengsproduksjon.

En splitting av undervisningen vil føre neppe medføre vesentlig administrativt merarbeid. Administrativt sett har ordningen med parallelle MA-emner og BA-emner ikke vært særlig arbeidsbesparende, og i praksis er det administrative arbeidet omtrent like stort med slike emner uansett om undervisningen går separat eller felles. Bakgrunnen for dette er at ordningen med parallelle MA-emner og BA-emner administrativt sett ikke har fungert like godt som tilsiktet, noe Studieutvalget også mer generelt sett bør gjøres oppmerksom på.

Forslag til uttalelse:

Studieutvalget anbefaler at prøveordningen fakultetsstyret vedtok i sak 35/2024 gjøres permanent, slik at undervisningen i JUS2318 Law of Armed Conflict (Bachelor) og JUS3518 Law of Armed Conflict (Master) går separat.

Ordningen skal bortfalle dersom det to år etter hverandre er færre enn 25 studenter som melder seg opp i emnet JUS3518 Law of Armed Conflict (Master), og vedtak om felles undervisning fattes i så fall av Studieutvalget.

17.04.2026

MS

Vedlegg

Vedlegg 1: Søknad fra Knut Einar Skodvin

Vedlegg 2: Fakultetsstyrets sak 35/2024

17/26-2 Vedlegg 1

18. februar 2026

Hva saken gjelder

Fakultetsstyret vedtok 7. mai 2024 i sak 35/2024 at den tidligere samdrevne undervisningen i Law of Armed Conflict ble delt i de to emnene JUS2318 (Bachelor) og JUS3518 (Master). I tillegg går JUR661 som et etter- og videreutdanningsemne ved siden av JUS3518. Til emnene mulig gjorde dette også at det ble fastsatt mer kvalifisert ulike emnebeskrivelser, slik at JUS3518 ble et «advanced» kurs, mens JUS2318 er et «fundamentals» kurs. En splitting som vanskelig var mulig med felles undervisning.

Prøveordningen gjaldt for høsten 2024 og høsten 2025. På bakgrunn av erfaringene med delt gjennomføring ber jeg SU tilrå styret at ordningen gjøres permanent.

Bakgrunn

SU møte 17 april 2024 sak 22/24-8

Endring i emnebeskrivelser og litteraturliste «LOAC»-emnene: JUS2318 og JUS3518 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – BA og MA

SU uttaler Studieutvalget oppfordrer fakultetsstyret til å vedta følgende:

- 1) For en prøveperiode på to år fra og med høstsemesteret 2024 splittes JUS2318 og JUS3518 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – Bachelor og Master opp slik at de undervises som to helt separate emner.
- 2) JUS2318 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – BA endrer navn til JUS2318 Fundamentals of the Law of Armed Conflict – bachelor.
- 3) JUS3518 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – MA endrer navn til JUS2318 Advanced course in Law of Armed Conflict – master.
- 4) Endringene i emnebeskrivelsene og litteraturlistene for henholdsvis JUS2318 Fundamentals of the Law of Armed Conflict – bachelor og JUS2318 Advanced course in Law of Armed Conflict – master vedtas.

Fakultetsstyret 7. Mai 2024

Sak 35/2024

Nedstående er hentet fra saksforelegget da protokoll fra styremøte 7. mai 2024 ikke er tilgjengelig på fakultetets nettside.

- 1) For en prøveperiode på to år fra og med høstsemesteret 2024 splittes JUS2318 og JUS3518 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – Bachelor og Master opp slik at de undervises som to helt separate emner.
- 2) JUS2318 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – BA endrer navn til JUS2318 Fundamentals of the Law of Armed Conflict – bachelor.
- 3) JUS3518 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – MA endrer navn til JUS2318 Advanced course in Law of Armed Conflict – master.
- 4) Endringene i emnebeskrivelsene og litteraturlistene for henholdsvis JUS2318 Fundamentals of the Law of Armed Conflict – bachelor og JUS2318 Advanced course in Law of Armed Conflict – master vedtas
- 5) Det er en forutsetning for at emnene splittes at det er mer enn 25 studenter som er oppmeldt på masteremnet.

Bakgrunnen for delingen var knyttet til at emnet Law of Armed Conflict ble relativt populært og har hatt en god deltakelse. Undervisningsmessig gav dette en del utfordringer ved samundervisning, særlig knyttet til muligheten for å få til studentaktivitet og å legge til rette for å møte kravet til reell engelskspråklig aktivitet for norske studenter.

Det ble derfor søkt om å få dele undervisningen i kurset. Slik deling gjorde det også mulig å legge til rette for masterkurset som et mer dyptgående kurs, blant annet ved å legge til to ekstra domener (maritime og cyber) i masterkurset. Bachelorkurset kunne på den annen side rendyrkes som et «fundamental» kurs.

Gjennomføring av prøveordningen

I studiedekanens saksframlegg var det foreslått som et minstekrav at det var 25 studenter som avla eksamen på masteremnet. I forslaget til vedtaket fra fakultetsstyret settes det som en forutsetning at det er mer enn 25 som er oppmeldt på masteremnet. For enkelhets skyld er det her brukt tall for avlagte og beståtte eksamener. Gitt punkt 1 i forslaget til styrevedtak må vel dette nå uansett behandles på ny.

I prøveperioden har det vært slik studentfordeling

JUS3518 (MA)	2024	2025
Møtt	28	56
Bestått	28	56

JUS2318 (BA)	2024	2025
Møtt	75	108
Bestått	74	107

Mer sentralt er inntrykket av læringsutbytte for studentene ved de to kursene er markert bedre enn ved samundervisning. Undervisningen møter i større grad studentenes forventninger og det er i vert fall i noen grad mulig å aktivisere studentene i undervisningen.

Forespørselen

På denne bakgrunn ber jeg SU tilrå, og fremme sak for styret, om at prøveordningen med ulike emnebeskrivelser og delt undervisning gjøres permanent for JUS3518 og JUS2318.

Knut Einar Skodvin

17/26-2 Vedlegg 2:

18. februar 2026

Hva saken gjelder

Fakultetsstyret vedtok 7. mai 2024 i sak 35/2024 at den tidligere samdrevne undervisningen i Law of Armed Conflict ble delt i de to emnene JUS2318 (Bachelor) og JUS3518 (Master). I tillegg går JUR661 som et etter- og videreutdanningsemne ved siden av JUS3518. Til emnene mulig gjorde dette også at det ble fastsatt mer kvalifisert ulike emnebeskrivelser, slik at JUS3518 ble et «advanced» kurs, mens JUS2318 er et «fundamentals» kurs. En splitting som vanskelig var mulig med felles undervisning.

Prøveordningen gjaldt for høsten 2024 og høsten 2025. På bakgrunn av erfaringene med delt gjennomføring ber jeg SU tilrå styret at ordningen gjøres permanent.

Bakgrunn

SU møte 17 april 2024 sak 22/24-8

Endring i emnebeskrivelser og litteraturliste «LOAC»-emnene: JUS2318 og JUS3518 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – BA og MA

SU uttaler Studieutvalget oppfordrer fakultetsstyret til å vedta følgende:

- 1) For en prøveperiode på to år fra og med høstsemesteret 2024 splittes JUS2318 og JUS3518 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – Bachelor og Master opp slik at de undervises som to helt separate emner.
- 2) JUS2318 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – BA endrer navn til JUS2318 Fundamentals of the Law of Armed Conflict – bachelor.
- 3) JUS3518 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – MA endrer navn til JUS2318 Advanced course in Law of Armed Conflict – master.
- 4) Endringene i emnebeskrivelsene og litteraturlistene for henholdsvis JUS2318 Fundamentals of the Law of Armed Conflict – bachelor og JUS2318 Advanced course in Law of Armed Conflict – master vedtas.

Fakultetsstyret 7. Mai 2024

Sak 35/2024

Nedstående er hentet fra saksforelegget da protokoll fra styremøte 7. mai 2024 ikke er tilgjengelig på fakultetets nettside.

- 1) For en prøveperiode på to år fra og med høstsemesteret 2024 splittes JUS2318 og JUS3518 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – Bachelor og Master opp slik at de undervises som to helt separate emner.
- 2) JUS2318 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – BA endrer navn til JUS2318 Fundamentals of the Law of Armed Conflict – bachelor.
- 3) JUS3518 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – MA endrer navn til JUS2318 Advanced course in Law of Armed Conflict – master.
- 4) Endringene i emnebeskrivelsene og litteraturlistene for henholdsvis JUS2318 Fundamentals of the Law of Armed Conflict – bachelor og JUS2318 Advanced course in Law of Armed Conflict – master vedtas
- 5) Det er en forutsetning for at emnene splittes at det er mer enn 25 studenter som er oppmeldt på masteremnet.

Bakgrunnen for delingen var knyttet til at emnet Law of Armed Conflict ble relativt populært og har hatt en god deltakelse. Undervisningsmessig gav dette en del utfordringer ved samundervisning, særlig knyttet til muligheten for å få til studentaktivitet og å legge til rette for å møte kravet til reell engelskspråklig aktivitet for norske studenter.

Det ble derfor søkt om å få dele undervisningen i kurset. Slik deling gjorde det også mulig å legge til rette for masterkurset som et mer dyptgående kurs, blant annet ved å legge til to ekstra domener (maritime og cyber) i masterkurset. Bachelorkurset kunne på den annen side rendyrkes som et «fundamental» kurs.

Gjennomføring av prøveordningen

I studiedekanens saksframlegg var det foreslått som et minstekrav at det var 25 studenter som avla eksamen på masteremnet. I forslaget til vedtaket fra fakultetsstyret settes det som en forutsetning at det er mer enn 25 som er oppmeldt på masteremnet. For enkelhets skyld er det her brukt tall for avlagte og beståtte eksamener. Gitt punkt 1 i forslaget til styrevedtak må vel dette nå uansett behandles på ny.

I prøveperioden har det vært slik studentfordeling

JUS3518 (MA)	2024	2025
Møtt	28	56
Bestått	28	56

JUS2318 (BA)	2024	2025
Møtt	75	108
Bestått	74	107

Mer sentralt er inntrykket av læringsutbytte for studentene ved de to kursene er markert bedre enn ved samundervisning. Undervisningen møter i større grad studentenes forventninger og det er i vert fall i noen grad mulig å aktivisere studentene i undervisningen.

Forespørselen

På denne bakgrunn ber jeg SU tilrå, og fremme sak for styret, om at prøveordningen med ulike emnebeskrivelser og delt undervisning gjøres permanent for JUS3518 og JUS2318.

Knut Einar Skodvin

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 35/24
Møtedato: 7.5.2024
Journalnummer: 2024/1383

Oppsplitting av «LOAC»-emnene: JUS2318 og JUS3518 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – BA og MA

Bakgrunn

Emneansvarlig for “LOAC”-emnene (JUS2318 Fundamentals of the Law of Armed Conflict – bachelor og JUS2318 Advanced course in Law of Armed Conflict – master), Professor Knut Einar Skodvin, har sendt inn forslag til revidering av emnebeskrivelsene på både BA- og MA-varianten.

Bakgrunnen for forslaget er at Skodvin ønsker en oppdeling av emnene, slik at BA-emnet er et grunnleggende emne, og MA-emnet blir en overbygging med fokus på maritime operasjoner og cyber.

Emnene vil endre navn til:

- JUS2318 Fundamentals of the Law of Armed Conflict – bachelor
- JUS3518 Advanced course in Law of Armed Conflict – master

Emnene hadde følgende tall for oppmeldte studenter og beståtte eksamener

- BA: JUS2318: 71 oppmeldt og bestått, emnet har kun gått H23.
- MA: JUS3528: 41 oppmeldt og 36 bestått, emnet har kun gått H23.
- EVU: JUR661: 19 oppmeldt og bestått, emnet har gått to ganger: H22 (8) og H23 (11).

JUR661 er et etter- og videreutdanningstilbud, som har egen finansiering.

Studiedekanens merknader:

Studiedekanen stilte seg positiv til forslaget, og foreslo at oppsplittingen skal skje for en prøveperiode på to år, fra og med høstsemesteret 2024.

Studiedekanen foreslo videre at det i prøveperioden fastsettes minstekrav på 25 studenter (som tar eksamen) på MA-emnet.

Behandlingen i studieutvalget:

Saken ble behandlet i studieutvalgets møte den 17.04.2024.

Studieutvalget oppfordret fakultetsstyret til å vedta følgende:

- 1) For en prøveperiode på to år fra og med høstsemesteret 2024 splittes JUS2318 og JUS3518 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – Bachelor og Master opp slik at de undervises som to helt separate emner.
- 2) JUS2318 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – BA endrer navn til JUS2318 Fundamentals of the Law of Armed Conflict – bachelor.
- 3) JUS3518 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – MA endrer navn til JUS2318 Advanced course in Law of Armed Conflict – master.
- 4) Endringene i emnebeskrivelsene og litteraturlistene for henholdsvis JUS2318 Fundamentals of the Law of Armed Conflict – bachelor og JUS2318 Advanced course in Law of Armed Conflict – master vedtas

Dekan og fakultetsdirektørs merknader

Dekan og fakultetsdirektør vil innlede med å understreke at bakteppet for saken er gledelig. Emnene er populære blant studentene. Dette leder i sin tid til utfordringer fordi det store studenttallet leder til at det er vanskelig å få til kvalitet i undervisningen. Både på engelskspråklige valgemner på 3. studieår (bachelornivå) og spesialemer på 5. år (masternivå) skal undervisningen være noe annet enn forelesninger, og diskusjoner blir i praksis umulige når studentantallet er for høyt.

Den foreslåtte ordningen løser de akutte problemene knyttet til kapasiteten på disse emnene, men vi er likevel noe i tvil om den foreslåtte løsningen er den beste for fakultetet samlet sett. Alternativet ville være å sette en begrensning på antallet studenter som kan ta de aktuelle emnene. Selv om en slik ordning ville innebære en innskrenking av studentenes valgfrihet og noe administrativt merarbeid, ville en med dette begrense bruken av fakultetets faglige ressurser. Vi er med andre ord usikre på om det rett å bruke så mye mer av den faglige kapasiteten på dette fagområdet som det en splitting av emnene i to vil innebære.

Når dekan og fakultetsdirektør likevel slutter seg til Studieutvalgets forslag til vedtak, begrunnes dette med at saken trenger en avklaring og at virkningene av den alternative løsningen ikke er utredet slik saken foreligger nå.

Vi vil understreke at løsningen i denne konkrete saken ikke innebærer at det åpnes opp for slik splitting av flere fag, og at ordningen som nå innføres her er en prøveordning som må evalueres og vurderes opp mot alternativet, når styret etter prøveperioden skal ta stilling til om ordningen skal gjøres permanent.

Saken legges frem med følgende

forslag til vedtak:

- 1) For en prøveperiode på to år fra og med høstsemesteret 2024 splittes JUS2318 og JUS3518 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – Bachelor og Master opp slik at de undervises som to helt separate emner.

- 2) JUS2318 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – BA endrer navn til JUS2318 Fundamentals of the Law of Armed Conflict – bachelor.
- 3) JUS3518 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – MA endrer navn til JUS2318 Advanced course in Law of Armed Conflict – master.
- 4) Endringene i emnebeskrivelsene og litteraturlistene for henholdsvis JUS2318 Fundamentals of the Law of Armed Conflict – bachelor og JUS2318 Advanced course in Law of Armed Conflict – master vedtas
- 5) Det er en forutsetning for at emnene splittes at det er mer enn 25 studenter som er oppmeldt på masteremnet.

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

26.04.2024
ANNNI/ØLI

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 17/26-3
Møtedato: 29.04.2026
Journalnummer: 2026/

JUS221 Rettsstaten: endring i vurderingsform

Bakgrunn

I emnet JUS221 Rettsstaten, som går på høstsemesteret andre studieår og er dimensjonert med 28 studiepoeng, er vurderingsformen i dag en hjemmeeksamen over én arbeidsuke og en 6 timers skoleeksamen. De emneansvarlige foreslår at dagens hjemmeeksamen erstattes med en 6-timers skoleeksamen, slik at den samlede vurderingen i emnet blir to 6-timers skoleeksamener. Ettersom et slikt forslag kan komme til å medføre økt ressursbruk, er det fakultetsstyret som har kompetanse til å fatte vedtak i saken. En overgang til to skoleeksamener som avslutning på ett emne er dessuten en prøvingsform fakultetet ikke har hatt på mange år, slik at forslaget også har et prinsipielt element som tilsier at saken bør behandles av fakultetsstyret. For studieutvalget legges saken derfor frem som en uttalelssak.

Forslaget fra de emneansvarlige har vært diskutert med JSU, og har deretter vært diskutert i møte med de emneansvarlige. I samtalene med JSU og de emneansvarlige har det blitt avklart en del spørsmål som ikke var avklart i de emneansvarliges opprinnelige forslag.

De emneansvarliges begrunnelse for å ta bort hjemmeeksamen er knyttet til bekymring for studentenes bruk av KI:

«Våre relativt enkle forsøk med bruk av KI tjenester viser at det nå lar seg gjøre å løse hjemmeeksamen til et godt nivå kun ved bruk av KI. Det krever fortsatt en del juridisk og digital kompetanse, samt investering i mer kostnadskrevennde verktøy, å oppnå gode resultater. Men hjemmeeksamen som eksamensform der en skal prøve hele karakterspekteret har blitt vanskeligere. Antakelig vil grensen for F innen kort tid heves ikke ubetydelig dersom en skal gi en hjemmeeksamen som ikke lar seg løse til bestått ved hjelp av KI verktøy, tid selv uten særlig digital kompetanse.

Våre mer begrensede forsøk understøttes av Malthe-Sørensen-utvalget sin rapport til Kunnskapsdepartementet. Ideelt skulle vi gjerne beholdt hjemmeeksamen i kombinasjon med muntlig prøving for å beholde prøvingsbredden i faget, men legger til grunn at dette er for praktisk og økonomisk krevende til å la seg gjennomføre.»

Studiedekan er enig i at dagens muligheter for bruk av KI er en utfordring med hjemmeeksamen, og slutter seg til de emneansvarliges vurdering om at det kan være mulig for studentene å bestå eksamen i emnet ved kun å bruke KI. Hjemmeeksamen er da ikke en egnet prøvingsform i emnet, og studiedekan slutter seg til ønsket om å fjerne hjemmeeksamen. Studiedekan er også enig i at muntlig eksamen ikke er en egnet prøvingsform i emnet, særlig fordi det rent praktisk er vanskelig å gjennomføre på emner med så mange studenter.

Spørsmålet er dermed om hjemmeeksamen rett og slett skal tas bort, kombineres med en obligatorisk kursoppgave, eller om det skal innføres en ny skoleeksamen i stedet for den eksamenen som tas bort. Hvis det innføres to skoleeksamener, kan en slik ordning gjennomføres på flere måter med tanke på eksamenslengde, vektning av de ulike eksamenene og om det skal være én eller to sensorer på hver besvarelse.

Er det behov for to skoleeksamener?

Som sagt medfører en overgang til to skoleeksamener på ett emne en prøvingsform fakultetet ikke har hatt på mange år, og er en utvikling bort fra det ønsket om mer varierte prøvingsformer som ligger til grunn for studieordningen av 2021. Samtidig er dette et utviklingstrekk vi for tiden ser i store deler av universitets- og høyskolesektoren, og som iallfall langt på vei skyldes problemer knyttet til KI. Det som skaper et spesielt behov for begrunnelse er imidlertid ikke at det skal gjennomføres skoleeksamen, men at de emneansvarlige ber om to skoleeksamener i ett emne. De emneansvarlige gir denne begrunnelsen for ønsket om å innføre to skoleeksamener:

«Vi forslår at hjemmeeksamen erstattes med en seks timers skoleeksamen, slik at fagets prøving består av to seks timers skoleeksamener. Faget spenner materielt svært mange emner ved at det omfatter statsrett, allmenn folkerett, menneskerettigheter og EØS/EU-rett. En eksamensdag vil nødvendigvis medføre at studentene prøves smalere enn i dag, i det som utad vil fremstå som samme kurs. Kurset er videre pålagt å ivareta engelskspråklige element, noe som også gir behov for at dette ivaretas gjennom prøving. Kurset har heller ikke obligatorisk kursoppgave, noe som også understøtter behovet for en bredere prøving. Innføring av slik kursoppgave er ikke ønskelig da det vil styre eksamen mot en mer delvis prøving.»

Studiedekan har forståelse for ønsket om en bredere prøving enn det én skoleeksamen gir rom for, særlig når emnet kan sies å bestå av fire rettsområder. Nå er en del av formålet med emnet å få frem en del sammenhenger mellom disse fire områdene, noe som tilsier at det skal være mulig å prøve mer enn ett rettsområde i én eksamensoppgave. Det er heller ikke nødvendigvis slik at et emne som består av mer enn ett rettsområde må prøve alle rettsområder hver gang det skal settes karakter i emnet. Mange deler av læringsmålene vil også kunne realiseres på andre måter enn gjennom prøving på eksamen, og i JUS221 Rettsstaten er det et omfattende undervisningsopplegg med både forelesninger, storgrupper og ikke minst et intensivt arbeidsgruppeopplegg med samlinger, oppgaveinnleveringer og kommentering.

Studiedekan understreker at det på andre emner på fakultetet, også emner på 20 studiepoeng eller mer, ikke er ansett å være behov for mer enn én skoleeksamen. Dette gjelder også for emnet JUS231 Obligasjonsrett, som har mange likhetstrekk med JUS221

Rettsstaten: Begge emnene er på 28 studiepoeng, og begge er resultat av en sammenslåing av to tidligere emner. I JUS231 Obligasjonsrett anses det likevel tilstrekkelig med én skoleeksamen på seks timer. I JUS231 Obligasjonsrett er det riktignok en obligatorisk kursoppgave i tillegg til eksamen, noe det ikke er i JUS221 Rettsstaten, siden de emneansvarlige i sin tid valgte hjemmeeksamen i stedet. Det kan være et alternativ å erstatte hjemmeeksamen i Rettsstaten med en obligatorisk oppgave. Skoleeksamen og kursoppgaven vil samlet sett kunne medføre at studentene må vise et minimum av kunnskaper og ferdigheter innenfor alle de fire rettsområdene som emnet dekker. Nå vil betenkelighetene med at studentene anvender KI være en innvending også mot å innføre obligatorisk kursoppgave, men betenkelighetene er mindre enn på en karaktergivende hjemmeeksamen. Man kan også innvende at en obligatorisk kursoppgave er unødvendig i tillegg til det omfattende arbeidsgruppeopplegget. Hvis en obligatorisk kursoppgave skal innføres allerede høsten 2026, vil det også skape et administrativt merarbeid ved at deler av timeplanleggingen må gjøres på nytt.

Til tross for muligheten for å innføre obligatorisk kursoppgave og det omfattende arbeidsgruppeopplegget, har studiedekan forståelse for at det gjør seg gjeldende spesielle behov i JUS221 Rettsstaten. Emnet spenner over en større bredde av faglige temaer enn andre emner på fakultetet gjør, noe som er en viktig del av bakgrunnen for at emnet i dag har både hjemmeeksamen og skoleeksamen. Behovet for en bred prøving som grunnlag for karaktersetting realiseres på en bedre måte gjennom to skoleeksamener enn gjennom obligatorisk kursoppgave. Dessuten vil en prøving med to skoleeksamener medføre at det blir mindre muligheter for taktiske eksamensforberedelser. Hvis det bare er én skoleeksamen vil det være større risiko for at studenter spekulerer i hva som kan komme på eksamen, og av den grunn velger å forberede seg mindre grundig på enkelte deler av emnet enn på andre deler. JSU har dessuten vært opptatt av at to skoleeksamener er å foretrekke fremfor én skoleeksamen fordi det medfører færre tilfeldigheter, og at det vil stå mindre på spill på hver enkelt eksamensdag. Dessuten har nok mange studenter opplevd dagens hjemmeeksamen som krevende, og kanskje vel så belastende som en skoleeksamen.

Etter en samlet vurdering støtter studiedekan de emneansvarliges ønske om to skoleeksamener, og har i vurderingen lagt vesentlig vekt på innspillene fra JSU. Studiedekan vil imidlertid, i samråd med JSU, understreke at ordninger med mer enn én skoleeksamen bare bør aksepteres dersom det er distinkte og på forhånd kjente forskjeller mellom de to skoleeksamenene. Studiedekanen vil derfor foreslå at den ene eksamensdagen skal være basert på en praktikumsoppgave, mens den andre eksamensdagen skal være basert på en teorioppgave. På den måten vil man kunne få en viss variasjon i prøvingen, og det vil gi mer forutberegnelighet for studentene. Studiedekan har tatt opp dette med de emneansvarlige, som ikke hadde innvendinger til løsningen.

Det er betenkeligheter knyttet til kostnadene ved å gjennomføre to skoleeksamener, men de mer eksakte kostnadene kommer an på visse andre spørsmål - slik som hvor mange timer hver eksamensdag skal være, hvilken sensurordning som skal benyttes og om det skal gis delkarakterer for hver eksamensdag.

Eksamenslengde

De emneansvarlige har som sagt meldt ønske om to 6-timerseksamener. Rent faglig er det i og for seg ønskelig å ha så vidt lange eksamener ettersom det vil kunne gi studentene mer tid til å skrive, tenke og reflektere. Det vil også kunne gi studentene mer tid til å arbeide med rettskildene, og det vil gi de emneansvarlige mer fleksibilitet i måten eksamensoppgaven blir utformet. Samtidig vet vi også at lengre eksamener fører til et økt behov for flere former for tilrettelegging hos flere studenter.

Samtidig er det grunn til å understreke at tilgangen på eksamenslokaler er begrenset, særlig som følge av at det for tiden er en tendens i retning av å erstatte hjemmeeksamen med skoleeksamen. Dette medfører økt press på UiB sine eksamenslokaler, særlig i slutten av hvert semester. Å gjennomføre 6-eksamenseksamener medfører også høyere kostnader, både til leie av lokaler og til eksamensvakter. I fremtiden vil også fakultetene faktureres mer av disse kostnadene. UiB holder for tiden på å utvikle et nytt opplegg for leiekostnader knyttet til å avholde skoleeksamen, og som etter planen skal fases inn fra og med høsten 2026. Fakultetene vil i det nye opplegget ikke bare måtte påregne høyere kostnader til gjennomføring av skoleeksamen generelt sett, men det vil innføres et system der eksamener med mer enn fire timers varighet blir fakturert betydelig høyere enn andre skoleeksamener. Dette er forklart slik i Utdanningsutvalgets sak 2/26:

«Kostnaden for skoleeksamen med varighet på mer enn fire timer vil øke for fakultetet i forhold til eksamener som er fire timer eller kortere. Eksamen med varighet til og med fire timer, muliggjør to eksamensskift per dag, og dobler dermed kapasiteten i eksamenslokalene. Slik vil fakulteter som reduserer varighet på sine eksamener i noen grad kunne påvirke sine utgifter til skoleeksamen.

Et annet virkemiddel kan være å ikke tillate eksamen på mer enn fire timer i deler av hovedeksamensperioden i høstsemesteret. Høstsemesteret har færre dager å spre eksamen utover enn vårsemesteret, noe som gjør det ekstra vanskelig å få plass til alle som ønsker skoleeksamen i november og desember måned.»

Hvis merkostnaden for fakultetene for sekstimerseksamen settes i samsvar med forbruket av lokalene, vil det medføre at kostnaden til en sekstimerseksamen blir det dobbelte av kostnaden til en firetimerseksamen. At UiB i tillegg understreker at det ikke nødvendigvis er kapasitet til å gjennomføre sekstimerseksamen i den tetteste eksamensperioden på høstsemesteret, tilsier også at fakultetet bør være tilbakeholdne med å vedta to sekstimerseksamener på ett emne.

Basert på en avveining av faglige og økonomiske hensyn, foreslår studiedekan at det gjennomføres en 6-timerseksamen og en 4-timerseksamen. Dette har vært forelagt de emneansvarlige, som i møtet understreket at det er ønskelig å beholde en 6-timerseksamen basert på en praktikumsoppgave og at en 4-timerseksamen skal være tilstrekkelig for å gjennomføre en teorioppgave.

Sensurordning

Hvis det skal gjennomføres en ordning med to skoleeksamener, må det gjøres en revurdering av sensurordningen i emnet, nærmere bestemt om det skal være en tosensorordning eller en enesensorordning. I dag praktiseres en enesensorordning

kombinert med nivåkontroll. Etter universitets- og høyskoleloven § 11-7 andre ledd er det riktignok et krav om to sensorer for eksamener som *alene* utgjør 15 studiepoeng eller mer:

«Det skal være minst to sensorer, hvorav minst én ekstern, ved sensur av studentenes selvstendige arbeid i høyere grad. Det skal være to sensorer ved sensur av bacheloroppgaver eller lignende selvstendig arbeid på lavere grad, eksamener som ikke er etterprøvbare, og eksamener som *alene* utgjør 15 studiepoeng eller mer.»

I dag er eksamensordningen i JUS221 Rettsstaten satt opp slik at skoleeksamen vektlegges 51 % og hjemmeeksamen vektlegges 49 %. Siden ingen av disse *alene* utgjør endelig vurdering i emnet, har vi kunnet ha en ordning med bare én sensor på hver oppgave samtidig som en nivåkontrollør gjennomgår iallfall én besvarelse i henholdsvis sjiktet A-B, sjiktet B-C, sjiktet C-D, sjiktet D-E og sjiktet E-F. I tillegg vil nivåkontrolløren gjennomgå alle besvarelser hvor sensor innstiller på F. I en kommisjon på 40 besvarelser vil da normalt cirka 6 besvarelser gjennomgås av to personer. I dag er det dessuten slik at det gis separate vurderinger av hver eksamen i emnet, og karakteren på henholdsvis hjemmeeksamen og skoleeksamen kommer på vitnemålet sammen med en karakter i emnet samlet. Det er også separat nivåkontroll for hver eksamen.

Det vil være temmelig anstrengt å allokere et bestemt antall studiepoeng til hver eksamen når begge eksamenene er skoleeksamener og studentene må være forberedt på at alle deler av emnet kan prøves på hver eksamen. En overgang til to skoleeksamener medfører dermed at vi må gjennomføre den tosensorordningen som er lovens normalordning. Studiedekanen vil av den grunn også anbefale at det ikke settes separate karakter for hver eksamen, at de samme to sensorer vurderer begge besvarelser fra hver student i sin kommisjon, og at det på vitnemålet bare står én felles karakter for hele emnet basert på en samlet vurdering av begge de to eksamenene. Denne løsningen er også i samsvar med de emneansvarliges innspill:

«I dag gis det samlekarakter i emnet, mens vitnemålet inneholder også karakter for de to eksamenene. Dette har også hatt betydning for sensorordning på emnet. Hvordan dette videreføres har økonomiske konsekvenser vi som emneansvarlige ikke har oversikt over. Ved innføring av skoleeksamen kan en beholde dagens ordning, også med vektning av en eksamensdag for å sette hovedkarakter, eller like nærliggende gå over til en ordning der det bare settes felleskarakter og der samme sensor(er) vurderer begge besvarelser fra samme kandidat. Det siste tillater en mer dynamisk prøving der vektningen av den enkelte dag ikke på samme måte er forhåndsdefinert likt for eksamen alle år.»

Selv om det skal settes bare én karakter basert på en samlet vurdering av begge besvarelsene, er det grunn til å understreke at 6-timerseksamenen skal telle mer enn 4-timerseksamenen. Det trenger ikke nødvendigvis å sette en bestemt prosentdel for betydningen av hver eksamen, men den nærmere vektningen av hver eksamen må beskrives i sensorveiledningen til hver enkelt eksamen. Det må overlates til studieadministrasjonen å finne en måte å bygge opp vurderingskombinasjonen på som både er praktisk gjennomførbare og i tråd med intensjonene beskrevet her.

En betydelig ulempe med å gå bort fra enesensorordningen er at de emneansvarliges påvirkning på sensuren blir redusert, og en annen ulempe er at tosensorordningen medfører

at det må engasjeres flere sensorer enn tidligere. I et emne som Rettsstaten, hvor det som sagt egentlig inngår fire ulike rettsområder, kan det være utfordrende å finne et tilstrekkelig antall kvalifiserte sensorer. Det er imidlertid grunn til å tro at dette skal være mulig å løse, særlig fordi det i dag er et stabilt og godt sensorkorps i emnet. Dessuten vil fjerning av nivåkontrollen medføre at flere internt ansatte kan brukes som ordinære sensorer. De emneansvarlige er innforstått med at det kan bli nødvendig at de deltar som sensorer, og at det også kan være aktuelt å rekruttere andre interne som sensorer i emnet.

Den overgangen til to skoleeksamener som foreslås i denne saken, vil medføre en viss økning i sensurkostnader. Det er ikke mulig å angi kostnadsøkningen nøyaktig, men det kan gis et beregnet estimat: Til grunn for beregningen av kostnaden ligger at sensur av hjemmeeksamen honoreres med 1,5 timer, mens sensur av skoleeksamen honoreres med 1 time. Kostnaden per sensurtime er for tiden 401,19 kroner. Antallet studenter som møtte til eksamen i JUS221 Rettsstaten var 347 på ordinær eksamen og 21 på utsatt prøve. Det var imidlertid færre studenter på det kullet som tok eksamen i 2025 enn det vil være på kullet som kommer i 2026, slik at det er rimelig å regne med at omtrent 400 studenter vil avlegge eksamen og utsatt prøve samlet.

Økningen i sensurkostnader vil da være omtrent én ekstra sensurtime per student, gitt at den nye ordningen krever to sensorer til begge eksamensbesvarelsene samtidig som hjemmeeksamen ble honorert med 1,5 timer og det ikke lenger blir behov for å gjennomføre nivåkontroll. Økningen i sensurkostnader kan dermed estimeres til omtrent 160 000 kroner gitt at omtrent 400 studenter avlegger eksamen. I tillegg kommer det muligens økte kostnader til klagesensur, men det er vanskelig å beregne dette fordi det er vanskelig å forutse om endringen av prøvingsform påvirker antallet klager.

Overgangen til to skoleeksamener vil altså medføre en viss økning i sensurkostnader, og det vil som nevnt også medføre en viss økning i utgifter til eksamensgjennomføring. Samtidig er JUS221 Rettsstaten en sammenslåing av to tidligere emner, og de samlede prøvingskostnadene vil ikke bli høyere enn det de var da man hadde to emner.

Forslag til uttalelse

Studieutvalget anbefaler at fakultetsstyret fatter følgende vedtak:

Prøvingsformen i JUS221 Rettsstaten består av en skoleeksamen på 6 timer (praktikum) og en skoleeksamen på 4 timer (teori). Begge eksamener skal avholdes mot slutten av emnet, og etter at all undervisningen er ferdig. Det gis ikke enkeltstående karakterer for hver eksamen, men bare én samlet karakter for hele emnet. I den samlede karaktersettingen skal eksamensdagen på seks timer teller mer enn eksamensdagen på fire timer, og den nærmere vektningen av oppgaven angis i sensorveiledningen. Det blir ikke mulig å klage på hver enkelt eksamensdag, men klage må rettes mot selve karaktersettingen i emnet. Studenter må ha levert og bestått begge eksamenene for å få bestått-karakter i emnet. Studenter som vil gjenta emnet må gjennomføre begge eksamener på nytt.

Det må overlates til studieadministrasjonen å finne en måte å bygge opp vurderingskombinasjonen på som både er praktisk gjennomførbar og i tråd med intensjonene beskrevet her.

17.04.2026
MS/CHO

Vedlegg: Uttalelse fra de emneansvarlige i JUS221 Rettsstaten

Vedlegg:

Det juridiske fakultet
Her

Vi fremmer herved forslag for fakultetet om endring av eksamensordningen på faget Rettsstaten (JUS 221). Vi mener dagens ordning med en hjemme-eksamen (fire dager) og en skole-eksamen (seks timer) bør erstattes av en ordning med to skole-eksamener á seks timer.

Begrunnelsen er først og fremst de vanskelighetene som knytter seg til sensuren av besvarelsene når kandidatene har *tilgang til KI* under hjemme-eksamen.

Våre relativt enkle forsøk med bruk av KI tjenester viser at det nå lar seg gjøre å løse hjemmeeksamen til et godt nivå kun ved bruk av KI. Det krever fortsatt en del juridisk og digital kompetanse, samt investering i mer kostnadskrevennde verktøy, å oppnå gode resultater. Men hjemmeeksamen som eksamensform der en skal prøve hele kapakterspekteret har blitt vanskeligere. Antakelig vil grensen for F innen kort tid heves ikke ubetydelig dersom en skal gi en hjemmeeksamen som ikke lar seg løse til bestått ved hjelp av KI verktøy, tid selv uten særlig digital kompetanse.

Våre mer begrensede forsøk understøttes av Malthe-Sørensen-utvalget sin rapport til Kunnskapsdepartementet. Ideelt skulle vi gjerne beholdt hjemmeeksamen i kombinasjon med muntlig prøving for å beholde prøvingsbredden i faget, men legger til grunn at dette er for praktisk og økonomisk krevende til å la seg gjennomføre.

Vi forslår at hjemmeeksamen erstattes med en seks timers skoleeksamen, slik at fagets prøving består av to seks timers skoleeksamener. Faget spenner materielt svært mange emner ved at det omfatter statsrett, allmenn folkerett, menneskerettigheter og EØS/EU-rett. En eksamensdag vil nødvendigvis medføre at studentene prøves smalere enn i dag, i det som utad vil fremstå som samme kurs. Kurset er videre pålagt å ivareta engelskspråklige element, noe som også gir behov for at dette ivaretas gjennom prøving. Kurset har heller ikke obligatorisk kursoppgave, noe som også understøtter behovet for

en bredere prøving. Innføring av slik kursoppgave er ikke ønskelig da det vil styre eksamen mot en mer delvis prøving.

I dag gis det samlekarakter i emnet, mens vitnemålet inneholder også karakter for de to eksamenene. Dette har også hatt betydning for sensorordning på emnet. Hvordan dette videreføres har økonomiske konsekvenser vi som emneansvarlige ikke har oversikt over. Ved innføring av skoleeksamen kan en beholde dagens ordning, også med vekting av en eksamensdag for å sette hovedkarakter, eller like nærliggende gå over til en ordning der det bare settes felleskarakter og der samme sensor(er) vurderer begge besvarelser fra samme kandidat. Det siste tillater en mer dynamisk prøving der vektingen av den enkelte dag ikke på samme måte er forhåndsdefinert likt for eksamen alle år.

Vi tillater oss samtidig å be om at Ingrid M H Barlund oppnevnes som emneansvarlig på emne for å dekke EØS-siden.

Bergen, den 18. februar 2016

Eirik Hølmøyvik Knut Einar Skodvin Jørgen Aall Ingrid M H Barlund

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 17/26-4
Møtedato: 29.04.2026
Journalnummer: 2026/

Midlertidig forskrift om sensurfrister ved Det juridiske fakultet for studieåret 2026/2027

Bakgrunn

Fakultetet har i mange år hatt fem uker sensurfrist, noe som er et unntak fra lovens hovedregel om at sensur skal være ferdig innen 15 virkedager eller tre uker etter at eksamen er avlagt. Fristen på fem uker har vært forankret i midlertidig forskrift fastsatt av styret ved Universitetet i Bergen. Den siste forlengelsen av forskriften ble vedtatt av Universitetsstyret i sak S 97/232 (30.11.2023), og gjaldt opprinnelig en periode på fem år, fra 01.01.2023 til 31.12.2028.¹ Forskriften, som hadde hjemmel i den tidligere universitets- og høyskoleloven (lov 2005-04-01-15) § 3-9, ga fakultetet en generell mulighet til å operere med fem uker sensurfrist, og som dermed kunne anvendes for alle emner og eksamener unntatt masteroppgaven.

I møte av 27.11.2025² vedtok Universitetsstyret å oppheve følgende forskrifter:

- *Forskrift om frister for sensur av eksamen ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen.*
- *Forskrift om sensurfrist for masteroppgaver mv. ved Universitetet i Bergen (UiB).*

Bakgrunnen for opphevingen var endringer i forskrift om studium ved Universitetet i Bergen som ble vedtatt i samme møte.³ Forskriftsendringene omfattet blant annet § 9-5 om sensurfrister, og fulgte opp endringer som var gjort i den nye universitets- og høyskoleloven § 11-7 fjerde ledd. Kompetansen til å vedta midlertidig forskrift om forlengelse av sensurfrist har blitt delegert fra Universitetsstyret til fakultetene, jf. UiBs studieforskrift § 9-5 (3).

I fakultetsstyremøte av 10.02.2026 ble det vedtatt en midlertidig forskrift for vårsemesteret 2026 i påvente av ny sak for studieåret 2026/2027.⁴ I den saken ble det gjort en helt enkel videreføring av den generelle fem ukers sensurfristen som fakultetet tidligere har hatt, og som inneværende semester var planlagt ut fra. Etter dagens regelverk er det imidlertid påkrevd å gjøre mer konkrete vurderinger i hvert emne som skal ha mer enn 15 dager sensurfrist, og denne saken gir et forslag til ny midlertidig forskrift for sensurfrister ved Det juridiske fakultet basert på slike konkrete vurderinger. Forslaget regulerer sensur i alle emner ved fakultetet unntatt sensur av masteroppgaver. Sensurfrister for masteroppgaver har blitt direkte regulert i UiBs studieforskrift § 9-5 (2), og er på to måneder fra innlevering. Fakultetet har ikke behov for å regulere fristen for masteroppgaver ytterligere.

¹ http://ekstern.filer.uib.no/ledelse/universitetsstyret/2023/2023-11-30/S_97-23Behandlingstid-for-sensur.pdf

² [S_104-25Endringer-i-studieforskrifta2025.pdf](#)

³ [S_104-25Endringer-i-studieforskrifta2025.pdf](#)

⁴ [11-26_sensurfrister_for_det_juridiske_fakultet_varsemesteret_2026.pdf](#)

Ettersom fakultetets kompetanse til å forskriftsregulere sensurfristene betinger en vurdering av behovet for dette i hvert enkelt emne, har saken her vært forelagt alle emneansvarlige på obligatoriske emner og alle studieårsansvarlige. Saken har dessuten vært diskutert muntlig med Juridisk studentutvalg (JSU) underveis, og JSU vil få tilgang til saksfremlegget for SU i forkant av SU-møtet.

Rettslige rammer: forskriftskompetansen

Adgangen til å forskriftsregulere forlenget sensurfrist følger nå av Universitets- og høyskoleloven § 11-7 (4), som også setter rammer for hva forskriften kan gå ut på:

«Sensuren skal foreligge innen 15 virkedager fra eksamen er avlagt, dersom ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid. Institusjonene kan gi midlertidig forskrift om lengre frist for enkelte eksamener dersom det ikke er mulig å skaffe det antallet kvalifiserte sensorer som trengs for å avvikle sensuren innen 15 virkedager. Institusjonene kan gi forskrift om lengre frist enn 15 virkedager for større skriftlige arbeider».

Hovedregelen er altså en sensurfrist på 15 virkedager for alle typer eksamener, uansett eksamenens lengde eller antallet studenter som avlegger eksamen. Med «virkedager» vises det til arbeidsdager. Lovbestemte fri- og helligdager, lørdager og søndager regnes ikke som virkedager, men såkalte «inneklemt dager» vil være virkedager.

Det følger av bestemmelsens fjerde ledd at sensuren skal foreligge innen 15 virkedager fra eksamen er avlagt, dersom ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid, og institusjonene kan gi midlertidig forskrift om lengre frist for enkelte eksamener dersom det ikke er mulig å skaffe det antallet kvalifiserte sensorer som trengs for å avvikle sensuren innen 15 virkedager. Internt på UiB er adgangen til å vedta forskrift om forlenget sensurfrist på grunn av sensormangel delegert til fakultetene mens universitetsdirektøren er tillagt kompetansen til å vedta forlengta frist som følge av andre grunner, se Forskrift om studium ved Universitetet i Bergen § 9-5 (3):

“Fakultetet sjølv kan i mellombels forskrift vedta forlenging av sensurfristen grunna sensormangel, jf. universitets- og høyskulelova § 11-7 (4). Universitetsdirektøren kan vedta slik forlenging dersom andre særlege grunnar gjer det nødvendig, jf. same føresegn.”

At det er “fakultetet sjølv” som er tildelegert kompetansen betyr at forskriften må vedtas av fakultetsstyret, og at kompetansen ikke kan delegeres videre til Studieutvalget, dekan eller andre.

Forskriften må altså være midlertidig, noe som forklares slik i NOU 2020: 3 Ny lov om universiteter og høyskoler s. 405:

“Bestemmelsen om at styret kan gjøre unntak fra sensurfristen for enkelteksamener, og i midlertidig forskrift fastsette en lengre frist når det ikke er mulig å skaffe nok kvalifiserte sensorer, foreslås videreført. Det presiseres imidlertid at dette er en unntaksbestemmelse. Hvis slik forskrift vedtas, skal den være midlertidig. Unntak fra sensurfristen skal kun gjelde for den aktuelle eksamen og kan ikke brukes flere ganger.”

Omtrent det samme er uttrykt i Prop. 126 L Lov om universitet og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) (2022-2023) s. 342:

“Fristen på 15 dager gjelder for alle typer eksamener. Det er adgang for institusjonen til å gjøre unntak fra denne regelen i forskrift, jf. *fjerde ledd andre punktum*. Unntaksbestemmelsen skal praktiseres strengt, og det er et vilkår for å gjøre unntak at det ikke er mulig å skaffe det antallet sensorer som er nødvendig for å kunne oppfylle kravet om frist på 15 virkedager. Slike forskrifter må være midlertidige, og kan bare gjelde for den aktuelle eksamenen.”

Fakultetets adgang til å gi forskrift om forlenget sensurfrist må altså vedtas av fakultetsstyret, og forskriften kan bare gjelde for hver enkelt eksamen. Dette må antagelig tolkes slik at den midlertidige forskriften må begrunne den forlengede fristen for hvert enkelt emne, og at fristen kan bare kan gjelde for hvert enkelt undervisningsår. Foreliggende sak omhandler dermed ny midlertidig forskrift om frister for sensur av eksamen ved Det juridiske fakultet for studieåret 2026/2027.

Dessuten er det som nevnt slik at fakultetet bare kan gi forskrift om forlenget sensurfrist “dersom det ikke er mulig å skaffe det antallet kvalifiserte sensorer som trengs for å avvikle sensuren innen 15 virkedager”. Ordlyden tilsier at adgangen til å vedta forlengede sensurfrister er relativt snever, og i forarbeidene står det som sagt at det er en unntakshjemmel som skal praktiseres strengt. Samtidig er det viktig understreke at det kan gis forlenget frist hvis dette er nødvendig for å få med et tilstrekkelig antall kvalifiserte sensorer, og det må være opp til det enkelte fagmiljøet å avgjøre hvor strenge krav som skal stilles før man anser noen som kvalifiserte som sensorer. Dessuten må vilkåret om sensorrekruttering forstås innenfor rammene av den til enhver tid vedtatte studieordning, emnesammensetning, prøvingsform og sensurform – fakultetet har ingen plikt til å endre for eksempel emnesammensetning eller prøvingsform for å kunne overholde sensurfristen på 15 virkedager.

Overordnede og generelle betraktninger

Selv om forskriften krever at behovet for sensorrekruttering vurderes for hvert enkelt emne, er det ved vårt fakultet en del gjennomgående utfordringer som er relevante for mange av de obligatoriske emnene. Det er også de gjennomgående utfordringene med å rekruttere et kvalifisert sensorkorps som i mange år har vært grunnelsen for at universitetsstyret har gitt fakultetet en helt generell adgang til å benytte fem uker sensurfrist. Nå vil som sagt ikke fakultetet i dag kunne vedta en forskrift med en slik generell innretning, men de gjennomgående utfordringene med sensorrekruttering er likevel de samme i dag som de har vært i mange år.

Utfordringene med å rekruttere et tilstrekkelig antall kvalifiserte sensorer skyldes i første omgang det lave forholdstallet mellom studenter og internt vitenskapelig ansatte ved fakultetet, noe som medfører at det er mange studenter på hver obligatorisk eksamen samtidig som det er et lite antall internt ansatte som kan være med i sensuren. Dette medfører et stort behov for eksterne sensorer. Nå er det store behovet for eksterne sensorer ikke på noen måte unikt for vårt fakultet, men forholdstallet mellom studenter og internt

ansatte gjør at vårt fakultet har behov for et spesielt stort antall eksterne sensorer. Behovet er også større enn ved Det juridiske fakultet ved UiO fordi vi hos oss avholder ordinær eksamen i hvert emne årlig, og dermed for hele årskull, mens det ved UiO avholdes semestervis eksamen for omtrent halvparten av hvert årskull.

Behovet for lengre sensurfrist skyldes dessuten at fakultetet i hovedsak rekrutterer eksterne sensorer som er yrkesaktive praktikere, gjerne advokater og dommere, som har en tett og tidvis uforutsigbar arbeidshverdag. For mange av disse praktikerne vil det være lettere å ta på seg sensoroppdrag hvis man har en god fleksibilitet med tanke på når sensuren må utføres, ellers vil det være vanskelig å kombinere sensoroppdrag med fulltidsjobben man har fra før. Det er her viktig å påpeke at hensynet til å få en forsvarlig gjennomføring av sensuren også tilsier en forlenging av fristen, slik at for eksempel en advokat som må bruke mye uforutsett tid på en rettssak kan klare å håndtere sensoroppdraget samtidig som saken pågår. Det vil heller ikke nødvendigvis være forsvarlig å redusere kommisjonene for mye fordi hver sensor da vil få et for lite antall besvarelser til å få et noenlunde representativt utvalg, samt at det må rekrutteres enda flere sensorer. Hensynet til en faglig forsvarlig sensur innebærer at det er viktig at sensorene sensurer et relativt høyt antall kandidater (normalt rundt 40 studenter), noe som gjør det ytterligere presserende å få tilstrekkelig fleksibilitet med tanke på gjennomføringen av sensuren.

Per dags dato har fakultetet også en utfordring knyttet til overgangen til tvungen tosensorordning for alle emner på 15 studiepoeng eller mer, jf. uhl. § 11-7 andre ledd. Etersom fakultetet lenge har hatt en enesensordning med nivåkontroll, har overgangen til to sensorer medført et betydelig behov for nyrekruttering av sensorer. I en del emner sliter fakultetet fortsatt med å skaffe det nødvendige antall sensorer som tosensorordningen krever. Dette betyr, i hvert fall på kort sikt, at det vil være risikabelt for både den faktiske gjennomføringen av sensuren, og for kvaliteten i denne, dersom også sensurfristen skulle forkortes ned til 15 virkedager.

Nå praktiserer fakultetet fortsatt enesensordning for alle eksamener der loven tillater det. For disse emnene vil det kreves færre sensorer, men samtidig praktiserer fakultetet her en nivåkontroll. Nivåkontrollen utføres av den emneansvarlige og består av besvarelser i hvert karaktersjikt sendt inn fra hver enkelt sensor, og der emneansvarlig gjennomgår den enkelte sensors forslag til begrunnelse og karaktersetning. Nivåkontrollen tar normalt en uke, noe som medfører at den fort spiser ganske mye av sensurtiden og dermed utgjør et argument for forlenget sensurfrist også for disse emnene.

Når det gjelder kvalitetssikring, innebærer et stort behov for eksterne sensorer også økte utfordringer knyttet til rekruttering, særlig dersom fristene for sensur reduseres. Kortere frister kan gjøre sensoroppdrag mindre attraktive og dermed ytterligere forsterke rekrutteringsutfordringene.

En ytterligere utfordring i arbeidet med rekruttering av sensorer er at fakultetet har godkjent en rekke sensorer som enten ikke benyttes i sensurarbeidet eller takker nei til konkrete sensoroppdrag. Videre har ofte emneansvarlige preferanser på hvilke sensorer som bør benyttes i de ulike emnene for å sikre at sensorene er faglig kompetente. I praksis innebærer dette at kun et fåtall av de godkjente sensorene på fakultetet reelt sett er aktuelle.

Begrensningene av hvilke sensorer som benyttes i de ulike emnene medfører også en administrativ utfordring.

Basert på de argumentene som her er lagt frem, og de konkrete vurderingene som gjøres for hvert enkelt emne, er det ganske klart at forlenget sensurfrist fortsatt er nødvendig i mange av fakultetets emner. Universitets- og høyskoleloven har i og for seg ingen begrensning når det gjelder lengden på den forlengede fristen, men gode grunner taler for at fakultetet bør nøye seg med enten lovens frist på 15 virkedager eller en forlenget frist på 5 uker. En slik ordning vil være atskillig enklere å forholde seg til enn et regelverk der for eksempel noen emner fikk en sensurfrist på 4 uker. Samtidig som fem ukers sensurfrist fortsatt vurderes som nødvendig for å sikre en faglig forsvarlig sensur i en stor del av de obligatoriske emnene ved fakultetet, er det likevel et mål å avvikle sensur i tråd med hovedregelen om 15 virkedager. Det må på lengre sikt være en målsetning å få sensurtiden kortet ned og helst innenfor 15 virkedager. Også av den grunn vil fakultetet årlig vurdere om det er nødvendig å opprettholde en frist på fem uker i alle de emnene der det nå foreslås vedtatt. Dessuten medfører denne målsetningen at fakultetet så langt det er mulig vil forsøke å få unna sensuren i hvert emne uten å nødvendigvis bruke alle de fem ukene som den foreslåtte forskriften går ut.

Vurdering av behovet for utvidet sensurfrist på de enkelte emnene

Første studieår

Emnet JUS100-1 Juridisk argumentasjon i rettsstaten er på 12 studiepoeng, og vurderingsformen består av en seminaroppgave og skoleeksamen som vurderes til bestått/ikke bestått. Det utføres nivåkontroll, men bare der det er tvil om besvarelsen er bestått eller ikke. Studieårsansvarlig vurderer at det her er behov for fem ukers sensurfrist. Emneansvarlige ønsker imidlertid å prøve tre uker sensurfrist, noe studiedekan slutter seg til. Det bør være mulig å gjennomføre sensuren i dette emnet innenfor lovens hovedregel om 15 virkedager, og det er iallfall vanskelig å se at lovens krav for å etablere forlenget frist er oppfylt for dette emnet.

Emnet JUS212-1 Avtalerett er på 12 studiepoeng, og vurderingsformen består av en mappe med fire skriftlige arbeider som vurderes til bestått eller ikke-bestått. I dette emnet gjennomføres nivåkontroll, og studieårsansvarlig vurderer det som nødvendig med fem ukers sensurfrist grunnet at det er svært tidkrevende å rette en større mappevurdering.

De emneansvarliges tilbakemelding viser at det foreligger behov for en lengre sensurfrist enn hovedregelen om 15 virkedager for dette emnet av flere årsaker, og har tatt utgangspunkt i en sammenligning med innlevering av kursoppgave 1. I sensuren av kursoppgave 1 opereres det med en treukers frist, og hver enkelt oppgave blir kommentert av sensorene. Det foreligger allerede en utfordring i at studentene opplever kvaliteten på de skriftlige kommentarene i kursoppgave 1 som svært varierende fra sensor til sensor. Tekstomfanget av en mappevurdering er betraktelig større enn kursoppgave 1, da ordgrensen er på 7000 ord. Sensorenes tidsbruk på hver enkelt kursoppgave er 1,15 time mens det ved vurdering av hele mappeinnleveringen er 1,5 timer. Samtidig er tekstomfanget 2,5 ganger så stort ved vurdering av mappen. I sensuren av mappevurderingen skal sensorene komme med en utførlig begrunnelse i form av en sluttkommentar hvor sjikt for vurderingen angis, med

eksempler fra arbeidene. Det er ytret bekymring for at en kortere sensurfrist vil kunne senke kvaliteten på de skriftlige begrunnelsene.

Kommisjonene består av ca. 40 kandidater, og sensorene sensurerer de samme kandidatene i kursoppgave 1 og vurderingsmappen. De emneansvarlige vurderer at kommisjonsstørrelsene må ned dersom treukersfrist innføres, noe som medfører et behov for langt flere sensorer. Den administrative rekrutteringsprosessen er allerede utfordrende, som blant annet kan skyldes at sensuren av en mappevurdering med tilbakemelding anses som relativt tidkrevende sammenlignet med andre emner, i tillegg til at sensorkorpset domineres av eksterne sensorer. Det vurderes følgelig å være et behov for fem ukers sensurfrist i emnet JUS212-1 Avtalerett. Studiedekan slutter seg til dette, og anser vilkårene for en forlenget frist for å være oppfylt.

Emnet JUS213-1 Skadebot er på 12 studiepoeng. Vurderingsformen er en skriftlig skoleeksamen med enesensorordning hvor det gjennomføres nivåkontroll fra den emneansvarlige. Studieårsansvarlig vurderer det som nødvendig med fem ukers sensurfrist i emnet, og den grundige og detaljerte tilbakemeldingen fra emneansvarlig konkluderer med at det vil være uforsvarlig å gjennomføre sensuren i henhold til hovedregelen om 15 virkedager. Hovedbegrunnelsen er at hver kommisjon har bestått av rett over 40 besvarelser, og det har vært utfordringer med å rekruttere et tilstrekkelig antall sensorer for å dekke alle kommisjonene. I tillegg til at emnet i utgangspunktet har mange kandidater, er det et emne som studenter ofte tar frivillig gjentak av. Emneansvarliges erfaringer er det er sannsynlig at færre sensorer vil stille dersom fristen kortes ned. Dette vil innebære flere kommisjoner som følge av at sensorene vil sette krav om færre besvarelser i kommisjonene. Det vil i tillegg bli en urimelig arbeidsbelastning på emneansvarlige så lenge det kun er én sensor per kommisjon og nivåkontroll gjennomføres. Kvalitetssikringen vil også bli dårlig. Studiedekan støtter vurderingen til emneansvarlig og studieårsansvarlig, og mener at vilkårene for å beslutte fem uker sensurfrist er oppfylt.

JUS214-1 Tings- og immaterialrett er et større emne på 16 studiepoeng. Prøvingsformen er en skoleeksamen som sensureres med en tosensorordning. Antallet besvarelser i emnet er høyt, med anslagsvis over 400 kandidater og kommisjoner med 40-50 besvarelser i hver. Det har tidligere vært bare eksterne sensorer, men noen interne sensorer vil bli med etter at nivåkontrollen nå har falt bort. Gjennomføringen av sensuren i år har imidlertid vist at det er store utfordringer med å rekruttere det antallet sensorer som trengs for å fylle kravene i en tosensorordning. Utfordringene med å skaffe sensorer henger sammen med at det er vanskelig å finne godt kompetente personer i både tingsrett og immaterialrett, og det er grunn til å forvente at rekrutteringsproblemene blir enda større hvis sensurfristen kortes ned til 15 virkedager. På denne bakgrunn har både de emneansvarlige og studieårsansvarlig anbefalt at sensurfristen på fem uker videreføres. Studiedekan er av den oppfatning at vilkårene for fem uker sensurfrist er oppfylt i dette emnet.

JUS215 Juridisk metode er på 8 studiepoeng, og prøvingsformen er en skoleeksamen som vurderes i en enesensorordning med nivåkontroll fra den emneansvarlige. Det har erfaringsmessig vært visse utfordringer med å skaffe tilstrekkelig antall sensorer også til dette emnet, og det er også grunn til å trekke frem at behovet for nivåkontroll tar opp deler av sensurtiden. I og med at eksamen i dette emnet er helt mot slutten av vårsemesteret, vil deler av sensurtiden også kunne overlappe med sensorenes sommerferie. Av den grunn vil sensorene kunne ha mer behov for fleksibilitet om når sensuren skal utføres, slik at en

overgang til sensurfrist på 15 virkedager fort kan medføre at det blir vanskelig å skaffe det tilstrekkelige antall sensorer. Studiedekan vil av den grunn anbefale at sensurfristen på fem uker videreføres på dette emnet.

Andre studieår

JUS221 Rettsstaten er på 28 studiepoeng, og vurderingsformen består per i dag av to deleksamener hvor en del er en skriftlig skoleeksamen og en del er en skriftlig hjemmeeksamen. Sensuren av disse gjøres i dag separat med enesensorordning. De emneansvarlige har bedt om å få endret prøvingsformen til to skoleeksamener fra og med studieåret 2026/27, noe studiedekan har anbefalt at fakultetsstyret vedtar. Hvis fakultetsstyret velger å vedta den nye prøvingsformen vil det også bli en overgang til tosensorordning, noe som vil kreve at det rekrutteres omtrent dobbelt så mange sensorer som emnet har i dag. En slik utvidelse av sensorkorpset vil kunne bli utfordrende, også fordi det kan være vanskelig å finne sensorer som er tilstrekkelig kvalifisert i alle de fire rettsområdet som dette emnet består av. Det er grunn til å forvente at utfordringene med å finne sensorer vil bli ytterligere forsterket dersom sensurtiden forkortes til 15 virkedager. Det henger også sammen med at hver sensor skal bedømme begge besvarelsene fra hver student, i motsetning til i dag hvor sensuren av de to eksamenene gjøres separat. For å unngå at hver kommisjon blir altfor liten, kan det bli en betydelig arbeidsmengde for hver sensor, slik at en forlenget sensurfrist er nødvendig for å gi sensorene tilstrekkelig fleksibilitet til å kunne gjennomføre sensuren ved siden av fulltidsjobb. På denne bakgrunn mener studiedekan at lovens krav for utvidet sensurfrist er oppfylt, og at fristen på fem uker bør videreføres for dette emnet.

Emnet JUS222 Forvaltningsrett er på 22 studiepoeng, og prøvingsformen er en skriftlig skoleeksamen som sensureres av to sensorer. Studieårsansvarlig informerer om at det er behov for et stort antall sensorer og at det kan være utfordrende å rekruttere eksterne sensorer i det omfanget som emnet har behov for. Tilbakemeldingen fra de emneansvarlige i JUS222 støtter opp om dette. Innføringen av tosensorordningen har medført et betydelig behov for nyrekruttering av sensorer, samtidig som flere erfarne sensorer har falt fra. Erfaringene fra inneværende semester viser at rekrutteringsarbeidet for å få tak i nok erfarne sensorer har vært krevende. Dersom sensurfristen kortes ned, vil potensielt problemet med frafall av eksterne sensorer øke og føre til større gjennomtrekk. Eksamen holdes videre i midten av juni og sensurarbeidet sammenfaller med et tidspunkt der mange ønsker ferie. Ved å korte ned sensurfristen vil rekrutteringen av sensorer til dette tidspunktet bli enda mer utfordrende. Studiedekan slutter seg til dette, og anbefaler at sensurfristen på fem uker blir videreført.

Tredje studieår - obligatoriske emner

JUS231 Obligasjonsrett er på 28 studiepoeng. Prøvingsformen er en skoleeksamen som sensureres i en tosensorordning med sensormøte i stedet for nivåkontroll. Studieårsansvarlig ser et behov for fem ukers sensurfrist grunnet sensorrekruttering. Tilbakemeldingen fra de emneansvarlige i JUS231 tilsier det samme. De emneansvarlige vurderer at en sensurfrist på 15 dager vil kunne føre til tap av gode og erfarne sensorer. Videre anses det som en reell

risiko at det ikke vil være mulig å rekruttere et tilstrekkelig antall faglig kvalifiserte sensorer til å gjennomføre sensuren innenfor en så kort frist. Et ytterligere moment er at eksamen avholdes tett opp mot jul, noe som innebærer at store deler av sensurperioden vil falle i juleferien. Studiedekan slutter seg til vurderingene fra studieårsansvarlig og de emneansvarlige, og anbefaler at sensurfristen på fem uker blir videreført.

Emnet JUS232 Rettshistorie og komparativ rett er på 12 studiepoeng. Inneværende semester var 133 studenter oppmeldt i emnet. Prøvingsformen er hjemmeeksamen, som sensureres innenfor en enesensordning med nivåkontroll. I og med dette emnet ikke tas av studenter som reiser på utveksling, er studenttallet betydelig lavere enn på andre obligatoriske emner på masterstudiet. Studieårsansvarlig er åpen for å prøve ut ordinær sensurfrist på 15 virkedager, noe studiedekan slutter seg til.

JUS233-1 Rettshistorie og komparativ rett er på 7 studiepoeng, og er forbeholdt studenter som reiser på utveksling vårsemesteret på 3. studieår. I dette emnet er det to sensorer totalt som sensurerer alle besvarelsene, og sensuren går over sommeren. I 2025 var det 182 studenter som leverte, og det forelå et behov for fem ukers sensurfrist. Her kan det imidlertid være et alternativ å engasjere flere sensorer, og det er vanskelig å se at lovens vilkår for å operere med forlenget sensurfrist er oppfylt i dette emnet.

Fjerde studieår

Fjerdeårsemnene JUS345 Strafferett, JUS346 Rettergang og JUS347 Allmenn formuerett er alle emner på 20 studiepoeng, prøvingsformen er én skoleeksamen hver og disse omfattes av tosensorordningen. Eksamensgjennomføringen i emnene preges også av at det er svært mange studenter som tar frivillig gjentak, i tillegg til at studentmassen økes som følge av studenter som får innpass av bachelorer fra andre institusjoner eller har studierett på MAJUR-2. Dette medfører at det kan bli opp mot 5-600 kandidater til hver eksamen, noe som medfører et stort behov for sensorer.

Tilbakemeldingene fra de emneansvarlige i JUS345 Strafferett bekrefter at behovet for fem ukers sensurfrist fortsatt foreligger. Sensorkorpset består av 22 sensorer som sensurerer mellom 40 og 50 besvarelser hver, med en normert arbeidstid på om lag 56–71 timer per sensor. De fleste sensorene er eksterne, og flere av dem vil ha problemer med å ta på seg sensuren dersom den må gjennomføres innenfor 15 virkedager. En reduksjon i sensurfristen ville antagelig også medføre at hver sensor kan ta på seg færre besvarelser, noe som fører til ytterligere behov for økning i antall sensorer. Det vurderes dermed som urealistisk å gjennomføre sensuren innen 15 virkedager med dagens antall sensorer. Allerede i dag er det krevende å rekruttere tilstrekkelig kvalifiserte sensorer i emnet, og en kortere frist kombinert med økt sensorbehov vil medføre en betydelig risiko for at sensuren ikke kan gjennomføres på en faglig forsvarlig måte.

Et ytterligere moment er den høye klageprosenten på eksamen. Dersom klagesensuren fordeles på et vesentlig større antall sensorer enn i dag, kan dette gjøre det mer utfordrende å sikre likebehandling av studentene.

Studiedekan slutter seg til dette, anser vilkårene for forlenget sensurfrist som oppfylt, og anbefaler at den fem ukers sensurfristen videreføres for dette emnet.

Den emneansvarlige i JUS346 Rettergang vurderer at en fortsatt fem ukers sensurfrist er nødvendig for å sikre en betryggende sensur i emnet. Emneansvarlig trekker blant annet frem at den relativt lave interne sensurkapasiteten i emnet Rettergang medfører at 85 til 90 % av sensorene er eksterne. Eksterne sensorer er jurister som gjør sensurarbeidet på fritiden samtidig som vedkommende typisk er praktiserende advokat eller dommer. Den enkelte sensor vil derfor ha behov for tilstrekkelig fleksibilitet for å få sensuren ferdig. Det er ønskelig at hver sensor deltar i to kommisjoner og har totalt 40 besvarelser, slik at hver sensor får et tilstrekkelig erfaringsgrunnlag til å sette riktig karakter.

Dersom sensurfristen reduseres til 15 virkedager, vil fleksibiliteten forsvinne slik at det blir vanskelig å rekruttere et tilstrekkelig antall kvalifiserte sensorer. Emneansvarlig trekker også frem at det er et viktig mål å sikre et stabilt sensorkorps med godt kvalifiserte sensorer, og som er med på sensuren over tid.

Studiedekan er enig i disse vurderingene, anser vilkårene for forlenget sensurfrist som oppfylt, og anbefaler at sensurfristen på fem uker blir videreført.

De emneansvarlige i JUS347 Allmenn formuerett har etter omleggingen til tosensorordning, erfart at det er knapphet på kvalifiserte og erfarne sensorer. Ved å korte ned sensurfristen vil behovet for antall sensorer øke vesentlig, og en kortere sensurfrist vil kunne gå på bekostning av kvaliteten på sensuren. I tillegg er sensorene i all hovedsak ansatt i fulltidsstillinger og har begrenset med tid til rådighet for sensurarbeid. Emneansvarliges vurdering er derfor at det foreligger en hjemmel for å gi unntak fra hovedregelen. I tillegg har det betydning at sensurperioden delvis overlapper sommerferien, noe som medfører at sensorene kan ha større behov for fleksibilitet i gjennomføringen av sensuren.

Studiedekan slutter seg til dette, anser vilkårene for forlenget sensurfrist som oppfylt, og anbefaler at den fem ukers sensurfristen videreføres for dette emnet.

Femte studieår

JUS391 Juridiske utredninger

JUS391 Juridiske utredninger er et obligatorisk emne på 10 studiepoeng, som studentene må gjennomføre i løpet av femte studieår. Prøvingsformen er en hjemmeeksamen, og som vurderes til bestått/ikke-bestått innenfor en enesensorordning. De emneansvarlige er av den oppfatning at en sensurfrist på 15 virkedager er tilstrekkelig i dette emnet, noe studiedekan slutter seg til.

Ulike ikke-obligatoriske emner (valgemner, spesialemner, fordypningsemner og EVU-emner)

På fakultetet er det i dag valgfrie emner både på tredje og femte studieår, og det er også opprettet en del EVU-emner. Det er snakk om mange forskjellige emner, og de aller fleste av

dem er åpne både for studenter på masterprogrammene hos oss og for innreisende studenter. Det er stor variasjon mellom emnene, både når det gjelder antall studenter, prøvingsformer og rutiner for gjennomføring av sensur. Til tross for de store ulikhetene mellom emnene, er studiedekan av den oppfatning at vilkårene for forlenget sensurfrist ikke er oppfylt for de aller fleste av disse emnene og at sensurfristen av den grunn må være 15 virkedager. Det henger først og fremst sammen med at antallet studenter er betydelig lavere for disse emnene enn for de obligatoriske emnene. Dette gjelder også i emner hvor emneansvarlig tar all sensuren selv med mindre det skulle være slik at det er vanskelig eller umulig å skaffe flere sensorer.

Til tross for at de aller fleste av de ikke-obligatoriske emnene må kunne gjennomføre sensuren innenfor 15 virkedager, kan det gjøre seg gjeldende enkelte unntak. Hovedgrunnen til dette vil gjerne være at et emne har mange studenter samtidig som det er så vidt spesielt innrettet at det er vanskelig å finne godt kvalifiserte sensorer. Studiedekan har av den grunn, sammen med studieadministrasjonen, kontaktet emneansvarlige i de emnene hvor vilkårene for en forlenget frist muligens kan være oppfylt. Basert på de emneansvarliges innspill er vilkårene for forlenget frist oppfylt i følgende emner:

JUS2318 Fundamentals of the Law of Armed Conflict og JUS3518 Fundamentals of the Law of Armed Conflict har begge et høyt studenttall, og til sammen er det godt over 100 studenter på de to emnene. Prøvingsformen er en hjemmeeksamen, som sensureres i en enesensorordning. Ifølge den emneansvarlige dekker emnet en svært begrenset disiplin innen folkeretten, med avvikende karakteristika fra det som ellers gjør seg gjeldende. Sensuren har derfor vært håndtert internt, for en relativt stor studentgruppe. Det er også en begrenset gruppe personer med fagkompetanse til å sensurere emnet, og som man lett vil gjøre seg avhengig av hvis sensurfristen reduseres til 15 virkedager. Studiedekanen har vært noe i tvil her, men anbefaler likevel at en forlenget frist på fem uker vedtas for disse to emnene.

Forslag til uttalelse

Studieutvalget oppfordrer fakultetsstyret til å vedta foreslått Forskrift om frister for sensur av eksamen ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen for studieåret 2026/2027.

20.04.2026
SAKSBEHANDLER

LA/EK/MS/CSO

Vedlegg: Forslag til ny forskrift om sensurfrister

17/26-4: Vedlegg: Ny forskrift om sensurfrister

Forskrift om frister for sensur av eksamen ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen for studieåret 2026/2027

§ 1. For eksamener innenfor mastergradsstudiet i rettsvitenskap, med unntak av de eksamener som fremgår av § 2, settes sensurfristen til 15 virkedager etter siste eksamensdato i emnet, jf. forskrift om studium ved Universitetet i Bergen § 9-5 (1).

§ 2. For følgende eksamener innenfor masterprogrammene i rettsvitenskap, settes sensurfristen til 5 uker etter siste eksamensdato i emnet:

- JUS212-1 Avtalerett,
- JUS213-1 Skadebot,
- JUS214-1 Tings- og immaterialrett,
- JUS215 Juridisk metode,
- JUS221 Rettstaten,
- JUS222 Forvaltningsrett,
- JUS231 Obligasjonsrett,
- JUS345 Strafferett,
- JUS346 Rettargang,
- JUS347 Allmenn formuerett,
- JUS2318 Fundamentals of the Law of Armed Conflict,
- JUS3518 Fundamentals of the Law of Armed Conflict.

§ 3. Fristene som fremgår av §§ 1 og 2 gjelder tilsvarende ved kontinuasjonseksamener.

§ 4. Forskriften trer i kraft fra semesterstart 10. august 2026 og gjelder for studieåret 2026/2027.

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 18/26
Møtedato: 29.04.2026
Journalnummer: 2026/

JUS3552 Tvisteløsning i kommersielle forhold – forslag til endringer

Bakgrunn

JUS3552 Tvisteløsning i kommersielle forhold ble opprettet i forbindelse med overgang til ny studieordning på det 5. studieåret. Emnet er et 20-poengs fordypningsemne. Emnet gikk første gang høsten 2025. Etter å ha høstet erfaringer fra undervisere og studenter, både gjennom spørreskjema og diskusjoner med en studentrepresentant, ønsker de emneansvarlige å gjøre endringer i emnebeskrivelsen og endre navnet på emnet.

Endringsforslaget i hovedtrekk

De emneansvarlige ønsker at emnet skal ha et klarere tyngdepunkt og dermed en klarere ramme og struktur. De mener at det mest hensiktsmessige er å gjøre kommersiell voldgift til kjernen i emnet, og behandle øvrige temaer fra et voldgiftsperspektiv. Dette medfører først og fremst en endring i vinkling til voldgift og enkelte justeringer der noen temaer får utvidet plass, andre mindre plass. Som en følge av dette foreslår de at emnet skal hete Kommersiell voldgift, som bedre vil gjenspeile innholdet.

Se ellers vedlagte notat fra de emneansvarlige (vedlegg 1) nedenfor som videre begrunner de foreslått endringene og vedlegg 2 som viser de nye læringsmålene og læringsutbyttebeskrivelsene.

Studiedekanens merknader

Studiedekanen stiller seg bak de foreslåtte endringene fra de emneansvarlige i JUS3552. Det er positivt at de emneansvarlige tar til seg tilbakemeldinger fra studentene og de involverte i emnet og justerer i emne for å videreutvikle dette.

Ved studentenes oppmelding til emnet høsten 2025 bød det absolutte kravet om bestått JUS346 Rettergang på utfordringer, da flere studenter rent teknisk ikke fikk lov til å melde seg til emnet og søkte om unntak. I dialog med de emneansvarlige kom man da frem til at kravet ikke trengte å være absolutt, og at det kunne gjøres unntak for studenter som hadde bestått de obligatoriske arbeidskravene i emnet og at de var oppmeldt til, og skulle ta eksamen i emnet til kontinuasjonseksamen i august, før undervisningen i JUS3552 startet opp. Etter dialog med de emneansvarlige om dette foreslås det at forkunnskapskravet for studenter på masterprogrammene i rettsvitenskap ved UiB endres for å reflektere dette.

Dagens formulering om at «Det kan ikke dispenserast frå kravet til bestått karakter i [JUS346](#) Rettergang» foreslås endret til følgende «Studenter skal som hovedregel ha bestått karakter i JUS346 Rettergang. Studenter som har bestått arbeidskravene i Rettergang, som ikke fikk karakter til ordinær eksamen og som er oppmeldt til kontinuasjonseksamen før undervisningen i JUS3552 starter, kan få ta emnet».

Forslag til vedtak:

4. Emnet JUS3552 endrer navn til «Kommersiell voldgift» fra og med høstsemesteret 2026.
5. Læringsmål og læringsutbyttebeskrivelser i JUS3552 endres som foreslått i saken.
6. Forkunnskapskrav: Kravet for studenter på masterprogrammene i rettsvitenskap ved UiB om at «Det kan ikke dispenserast frå kravet til bestått karakter i [JUS346 Rettergang](#)» endres til følgende «Studenter skal som hovedregel ha bestått karakter i JUS346 Rettergang. Studenter som har bestått arbeidskravene i Rettergang, som ikke fikk karakter til ordinær eksamen og som er oppmeldt til kontinuasjonseksamen før undervisningen i JUS3552 starter, kan få ta emnet».

20.04.2026
CSO / MS

Vedlegg:

Vedlegg 1: Notat fra de emneansvarlige i JUS352

Vedlegg 2: Nye læringsmål og læringsutbyttebeskrivelser

Vedlegg 3: lenke til gjeldende emnebeskrivelse i JUS3552
<https://www4.uib.no/studier/emner/jus3552>

Vedlegg 1: Forslag til endringer i JUS3552 – Tvisteløsning i kommersielle forhold

Bakgrunn

JUS3552 Tvisteløsning i kommersielle forhold ble opprettet i forbindelse med overgang til ny studieordning på det 5. studieåret. Emnet er et 20-poengs fordypningsemne. Emnet gikk første gang høsten 2025. Etter å ha høstet erfaringer fra undervisere og studenter, både gjennom spørreskjema og diskusjoner med en studentrepresentant, ønsker vi å gjøre endringer i emnebeskrivelsen og endre navnet på emnet.

Endringsforslaget i hovedtrekk

Vi ønsker at emnet skal ha et klarere tyngdepunkt og dermed en klarere ramme og struktur. Vi mener at det mest hensiktsmessige er å gjøre kommersiell voldgift til kjernen i emnet, og behandle øvrige temaer fra et voldgiftsperspektiv. Dette medfører først og fremst en endring i vinkling til voldgift og enkelte justeringer der noen temaer får utvidet plass, andre mindre plass. Som en følge av dette foreslår vi at emnet skal hete Kommersiell voldgift, som bedre vil gjenspeile innholdet.

Begrunnelse

Etter gjeldende emnebeskrivelse består emnet av flere bolker: kommersiell voldgift, domstolsprosess i større (internasjonale) tvister, forholdet mellom domstolene og voldgift og advokatens rolle. I tillegg behandles tilgrensende temaer, særlig advokatansvar, tvisteløsningsprosesser, lovvalgsregler og betydningen av den teknologiske utviklingen. Hensikten er å gi studentene en forståelse av både voldgift og domstolsprosess, både nasjonalt og internasjonalt.

En slik bred tilnærming medførte noen utfordringer, særlig med tanke på at sprikende temaer gjør det vanskelig for studentene å få grep om emnet og se sammenhenger. Fordi vi skal rekke innom mange ulike temaer og behandle domstolsprosess og voldgift parallelt, blir det mindre rom for å gå dypt nok inn i stoffet. Dette gjelder for eksempel anerkjennelse og fullbyrdelse av dommer: Man må undervise parallelt om voldgiftsdommer og utenlandske dommer. Da blir det lett for at det enten blir for overfladisk eller at man mister oversikt, selv om mye er likt. Samtidig kan det bli en del dobbeltbehandling fordi et tema behandles både under voldgift og rettergang.

Slik vi ser det, vil det være en stor fordel at emnet avgrenses til voldgift. Den foreslåtte endringen vil medføre at emnet får en klarere struktur og blir mer enhetlig og helhetlig. Selv om voldgift blir det sentrale temaet, gjør vi bare mindre justeringer i fordelingen av timer mellom voldgift og domstolsprosess. Grunnen er at domstolene har en sentral rolle i voldgiftsprosessen og at endringen medfører at vi kan gå i dybden på blant annet midlertidig forføyning der partene har avtalt voldgift. Derfor vil studentene fortsatt få god innsikt i sivilprosessrettslige temaer, selv om vinklingen skiller seg fra nåværende opplegg. Med tanke på at voldgift er av stor praktisk betydning både nasjonalt og internasjonalt og at det mangler utdanning i voldgift ved norske universiteter, bortsett fra vårt emne, synes vi at avgrensningen er forsvarlig.

Også delene om advokatens rolle og advokatansvar vil bli enda tettere knyttet opp mot voldgift.

I praksis innebærer endringen først og fremst at vinklingen blir annerledes og opplegget struktureres på en litt annen måte, siden vi konsentrerer oss først og fremst om voldgiftsprosessen. De eneste temaene som faller bort er aktiv saksstyring i store sivile saker og alternativ til det vanlige prosessporet. Sistnevnte hadde vi lite undervisning i, slik at den foreslåtte endringen ikke har noen praktisk betydning. Resten av temaene, slik som bevisstilgang og prosessavtaler, er fortsatt en del av emnet.

De foreslåtte endringene fremkommer av det vedlagte forslaget til emnebeskrivelse.

Bergen 9. april 2026

Anna Nylund & Knut Høivik

emneansvarlige

Vedlegg 2: nye læringsmål JUS3552 Kommersiell Voldgift

JUS3552 – KOMMERSIELL VOLDGIFT

Emnets mål og innhold

Rettstvister i næringslivet har noen typiske særtrekk. Tvistene er gjerne omfattende og komplekse både når det gjelder rettsspørsmål og bevisituasjon. På grunn av omfattende næringsvirksomhet over landegrensene er tvistene også ofte internasjonale. Når en tvist først har oppstått, har partene gjerne et særskilt behov for rask avklaring, og noen ganger et særlig behov for konfidensialitet. I enkelte tilfeller skal partene samarbeide også etter at tvisten er løst.

Disse særtrekkene gjør at voldgift i mange kommersielle forhold er et sentralt alternativ til ordinær domstolsbehandling. Både nasjonalt og internasjonalt har voldgift utviklet seg til en viktig form for privat tvisteløsning i næringslivet. Emnet gir en grundig innføring i kommersiell voldgift, både internasjonalt og etter norske regler og tradisjoner.

Emnet JUS3552 Kommersiell voldgift behandler det rettslige rammeverket for nasjonal og internasjonal voldgift, herunder sentrale internasjonale konvensjoner og modellregler, og hvordan disse har påvirket norsk voldgiftsrett. Studentene lærer om voldgiftsavtaler, etablering av voldgiftsretten, gjennomføringen av voldgiftsprosessen og voldgiftsdommers rettsvirkninger. Det legges også vekt på praktiske spørsmål knyttet til gjennomføringen av voldgift i komplekse kommersielle tvister.

Emnet behandler videre ulike former for voldgift, særlig forskjellen mellom institusjonell voldgift og ad hoc-voldgift. Advokatens rolle i kommersiell voldgift er også et sentralt element, herunder rådgivning om valg av tvisteløsningsmekanisme, strategiske vurderinger i tvister, advokatens etiske og profesjonelle ansvar og erstatningsansvaret.

Et annet tema som behandles, er de alminnelige domstolenes funksjon i forbindelse med voldgift. Dette omfatter muligheten til å begjære midlertidig forføyning, bevisikring og bevisopptak, fullbyrdelse av voldgiftsdommer og ugyldighetssøksmål.

For å sette voldgift i perspektiv behandles også enkelte sentrale spørsmål knyttet til domstolsbehandling av kommersielle tvister og andre alternative tvisteløsningsformer.

Emnet passer spesielt godt for studenter som er interessert i å arbeide som prosedyre- og forretningsadvokater, men vil også være relevant for studenter som er interessert i å bli dommere og for en rekke andre stillinger man kan ha som jurist.

LÆRINGSUTBYTTE

Kunnskaper

Etter å ha gjennomført emnet skal studentene kunne gjøre rede for:

Kommersiell voldgift i Norge og internasjonalt, særlig

- det rettslige rammeverket for nasjonal og internasjonal voldgift, inkludert internasjonale konvensjoner, modellregler og hvordan de påvirker den norske voldgiftsloven
- hva voldgift er og hvilke tvister som kan avgjøres ved voldgift
- hovedformene for voldgift, særlig institusjonell voldgift og ad hoc-voldgift
- kravene til voldgiftsavgifter og deres rettsvirkninger
- lovvalg i voldgift
- etablering av voldgiftsretten, oppnevning av voldgiftsdommere og krav til deres habilitet
- sentrale trekk ved voldgiftsprosessen og partenes adgang til å avtale prosessuelle regler
- konfidensialitet i voldgift
- voldgiftsdommers innhold, virkninger og gyldighet
- den teknologiske utviklingen og voldgift
- anerkjennelse og fullbyrdelse av voldgiftsdommer

Forholdet mellom voldgiftsretten og domstolen, særlig

- voldgiftsklausuler og domstolens kompetanse
- domstolens rolle i forbindelse med voldgift, herunder midlertidige tiltak og bevistilgang
- voldgiftsdommer rettskraft og fullbyrdelse
- domstolens kompetanse til å sette voldgiftsdommer til side

Advokatens rolle i håndteringen av store nasjonale og internasjonale tvister, særlig

- rådgivning om valg av tvisteløsningsmekanisme
- strategiske vurderinger i komplekse tvister
- advokatens etiske ansvar og erstatningsansvar
- konfidensialitet mellom advokat og klient

Studentene skal også ha kunnskap om sentrale forskjeller mellom voldgift, domstolsbehandling og andre alternative tvisteløsningsformer.

FERDIGHETER

Etter å ha gjennomført emnet skal studenten være i stand til å:

- gi råd om bruk av voldgift i kommersielle kontrakter og tvister
- tolke og anvende internasjonale konvensjoner og regler om voldgift
- tolke og anvende voldgiftsavgifter
- vurdere hvordan en voldgiftsprosess bør gjennomføres i en konkret tvist
- vurdere voldgiftsdommers rettsvirkninger, herunder spørsmål om anerkjennelse og gyldighet.

GENERELL KOMPETANSE

Etter å ha gjennomført emnet skal studenten være i stand til å:

- anvende juridisk metode for å løse komplekse rettsspørsmål der nasjonale og internasjonale komponenter virker sammen
- systematisere og avveie argumenter og gi råd til klienter og andre på grunnlag av disse
- følge med i rettsutviklingen på tvisteløsningsområdet
- håndtere akademiske krav til pålitelig og selvstendig bruk av kilder og andres arbeid
- planlegge og gjennomføre større arbeidsoppgaver innen en fastsatt frist
- arbeide selvstendig og i grupper, for eksempel ved å gi tilbakemeldinger på andres tekster eller muntlige presentasjoner
- vurdere om moderne teknologi kan automatisere beslutningsprosesser eller på andre måter være til hjelp når beslutninger skal tas

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 19/26
Møtedato: 29.04.2026
Journalnummer: 2026/

JUS-266-2-A Domsskriving og domsanalyse: endring av vurderingsform

Emnet JUS-266-2-A Domsskriving og domsanalyse har av fakultetsstyret blitt videreført for studieåret 2026/27. Emnet undervises i samarbeid med UiO og UiT. Emneansvarlig hos oss – Ragna Aarli – ber om at prøvingsformen i emnet endres:

«Studieutvalget bes med dette om å vurdere å endre eksamensordning i spesialemnet JUS-266-2-A fra en todelt vurdering til mappevurdering. Endringen vil forenkle vurderingsformen ved at det kun gis én samlet karakter ved slutten av kurset i stedet for to karaktersetninger. Slik endring er allerede gjennomført ved UiO og det vil være naturlig at UiB følger samme ordning.

Omleggingen av eksamensordningen vil forenkle den administrative arbeidsbyrden knyttet til evaluering i emnet.»

Emneansvarlig foreslår altså at vårt emne får samme prøvingsform som de har for det tilsvarende emnet ved UiO. Ordningen for mappevurdering ved UiO beskrevet nokså utførlig på nettsidene til UiO:

«Eksamen i emnet er en mappeinnlevering som består av følgende elementer:

- Å skrive en dom sammen i en gruppe.
- Å analysere en dom/dommer fra en domsinstans sammen i en gruppe.
- Individuell muntlig eksamen der du skal gi en muntlig analyse av egen dom, forklare dommen og relatere den til pensum, 30 minutt.

Karakter i faget blir satt rett etter muntlig eksamen.

De skriftlige elementene er utgangspunktet for den muntlige eksamen. De skriftlige elementene har ingen ordgrense.

Nærmere informasjon om elementene i mappeinnleveringen vil dere få i Canvas i løpet av semesteret.

Rammen for den individuelle muntlige eksamen er 30 min. Eksamen starter med at du skal gi en muntlig analyse av egen dom, forklare dommen og relatere den til pensum. Etter dette vil sensorene stille eventuelle spørsmål til dommen og din analyse, videre kan sensorene stille spørsmål til de sentrale læringsmålene og litteraturen i emnet. Du må være forberedt på å svare på spørsmål fra hele emnet. Muntlig eksamen skal prøve dine kunnskaper i emnet samt dine evner til muntlig analyse.

Under muntlig eksamen er det åpen bok, dvs. at du kan ha med deg notater, bøker og de skriftlige elementene, enten på papir eller digitalt på egen pc. Du kan være innlogget på egen Lovdata Pro bruker på egen pc. Sensor skal ha mulighet til å se på pc-skjermen din under eksamen.

Sensur

Utdeling av karakter og begrunnelse skjer etter muntlig eksamen, etter at sensorene har konsultert, i samme eksamensrom som du hadde din eksamen. Du får en samlet karakter som settes på bakgrunn av mappeinnleveringen og muntlig eksamen.

Du kan ikke påklage karakteren, da prestasjonen ikke er dokumentert. Det er ikke obligatorisk oppmøte for utdeling av karakter, da denne uansett publiseres i Studentweb i løpet av ettermiddagen, men vær oppmerksom på at hvis du velger å ikke møte vil du ikke kunne be om begrunnelse på et senere tidspunkt.

Praktisk informasjon om oppmøte og gjennomføring av den muntlige eksamen. Den muntlige eksamen gjennomføres i Domus Juridica, 6. etasje, fordelt over to dager.

Informasjon om din eksamensdag og tidspunkt publiseres i Studentweb uken før du skal ha muntlig eksamen.

Du møter opp utenfor rommet i god tid og senest 20 minutter før eksamenstidspunktet.

Du må vise legitimasjon til sensorene når du kommer inn i rommet og sensoren registrerer oppmøte.

Utdeling av karakter og begrunnelse skjer i slutten av dagen i samme eksamensrom som du hadde din eksamen. Starttidspunktet for dette vil variere alt etter hvor mange kandidater som avlegger eksamen i det aktuelle eksamensrommet. Du finner tidspunkt for ditt rom på oppmøtelistene som henger utenpå døren. Du møter opp på dette tidspunktet og venter til det er din tur.»

Studiedekan støtter forslaget. Det er ønskelig å ha samme prøvingsform i emnet hos oss som det er i det tilsvarende emnet ved UiO, og en mappevurdering er antagelig enklere å gjennomføre enn dagens todeltede vurdering.

Forslag til vedtak:

Eksamensformen i JUS-266-2-A Domsskriving og domsanalyse endres til mappevurdering, som beskrevet i saksfremlegget. Emneansvarlig får fullmakt til å omskrive emnebeskrivelsen i samsvar med dette.

17.04.2026
MS

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 20/26
Møtedato: 29.04.2026
Journalnummer: 2026/

JUS266-2-A Domsskriving og domsanalyse: endring i litteraturliste

Emneansvarlig Ragna Aarli legger frem følgende sak om endring i litteratur i emnet JUS266-2-A høsten 2026:

JUS-266-2-A er et spesialemne som vi tilbyr digitalt i høstsemesteret sammen med emnet JUS5061 ved Universitetet i Oslo, og emnet JUR-3628 ved Universitetet i Tromsø. Emnet undervises digitalt.

I samråd med emneansvarlige professor Jørn Øyrehagen Sunde foreslås det en mindre justering i litteraturen for emnet i Bergen og Oslo fra høsten 2026. (Valgemnenormen i Tromsø er på 15 sp og valgemnet i Tromsø inneholder av den grunn noen andre tema med tilhørende litteratur – litteraturkravene er derfor noe annerledes i Tromsø).

Artikkelen som ønskes inntatt på hovedlitteraturlisten er Andreia Martinho, «Surveying Judges about artificial intelligence: profession, judicial adjudication, and legal principles», *AI & Society* (40)2025: 569–584 (15 s), <https://doi.org/10.1007/s00146-024-01869-4>.

Artikkelen gir et godt grunnlag for refleksjoner rundt dommeres bruk av KI-verktøy og er publisert i et av de mest anerkjente tidsskriftene på feltet. På tilleggslitteraturlisten foreslås samtidig inntatt Domstoladministrasjonens rapport «Innføring av Microsoft 365 Copilot Chat i Norges domstoler», DA-rapport 2025 (30 s).

Det foreslås samtidig at artikkelen Eide, Erling «Usikre bevis og juristutdannelsen», *Lov og Rett* 2020 s. 3–18 (15 s) utgår fra hovedlitteraturlisten slik at omfanget av litteratur ikke økes.

Med disse endringene vil litteraturlisten som skal legges inn i Leganto se ut som følger (ny litteratur markert med rødt):

Hovedlitteratur:

- **Andreia Martinho, «Surveying Judges about artificial intelligence: profession, judicial adjudication, and legal principles», *AI & Society* (40)2025: 569–584 (15s)**
- Bentsen, Henrik Litleré, Skiple, Jon Kåre, Deichman-Sørensen, Marte Birkeland, Grendstad, Gunnar og Langford, Malcolm «Innen rimelig tid. Sakskompleksitet og saksbehandlingstid i straffesaker i lagmannsrettene», *Lov og Rett*, vol. 63 nr. 7 s. 449–473 (24 s)
- Bårdsen, Arnfinn «Å forstå og bli forstått – Om klart språk i domstolene», *Festskrift til Stefan Lindskog, Jure Förlag* 2018 s. 87–99: [festskrift-til-stefan-lindskog--a-forsta-og-bli-forstatt-ved-arnfinn-bardsen.pdf](#) (domstol.no) (12 s)

- Fabri, Marco «From Court Automation to e-Justice and Beyond in Europe», *International Journal for Court Administration*, 2024: 1–23 (23 s)
 - Fjeld, R.V., Jenssen, M, Mowatt, T. Kjarterud, T., *Anbefalinger om domsskriving*, DAs rapportserie 1/2015, (60 s)
 - Ghavanini, Anna Wallerman, Grendstad, Gunnar, Schaffer, Johan Karlsson «Institutions that define the policymaking role of courts: A comparative analysis of the supreme courts of Scandinavia», *International Journal of Constitutional Law*, vol 21, Issue 3, July 2023, s. 770–797 (27 sider)
 - Hellerslia, Thom Arne «Likhet for loven – med dommeren som variabel», *Lov og Rett* 62 (2) 2023: 95–118 (24 sider)
 - Hjort, Maria Astrup, «Hvilket ansvar har dommeren for å legge til rette for et godt avgjørelsesgrunnlag i en sivil sak?», *Jussens Venner* (vol. 53) 2018 s. 382–398. DOI: 10.18261/issn.1504-3126-2018-06-02 (16 s)
 - Reiertsen, Michael «Principled Reasoning in the EFTA Court», *EFTA Court: Developing the EEA over Three Decades*, Hart, 2024 s. 95–110 (16 s)
 - Skotnes, Dina, *Domsskriving gjennom 50 år. En analyse av domsskriving i 33 dommer fra de alminnelige domstolene*, upublisert masteroppgåve UiO 2023 (45 s)
 - Sunde, Jørn Øyrehagen «Judgement style and communication technology - A brief history of the Norwegian judgement from 1273 to the present day», i Befring, Solli og Michalsen (red), *Grasping the Complexity of Law. Essays in honour of Inger-Johanne Sand*. Karnov Group Norway, 2024 s. 205–218 (13 s)
 - Sunde, Jørn Øyrehagen «Rettspolitikk som domstolsoppgåve», i Kjell Å. Modéer, *Omsorg om rettsvisan - Domstolarna och domarrollen i en konstitutionell rättsstat*. Institutet för rättshistorisk forskning, 2023 s. 85–103 (18 s)
 - Aarli, Ragna «Comparative Reflections. The Role of the Judge in the Melting Pot», i Ragna Aarli og Anne Sanders (red.), *Courts in Evolving Societies*, Brill 2021: 97-111 (14 s)
 - Aarli, Ragna «Om dommerens rett til å ta dissens i komparativt perspektiv», i Lie, Steinsvik, Magnussen m.fl. (red). *Vidsyn og Skjønn. Festskrift til Jens Edvin Skoghøy*, Universitetsforlaget 2025 s. 870–887 (18 s)
 - Aarli, Ragna og Krokan, Arne «Den digitale dommer - Om endring av arbeidsprosesser i domstolene», *Lov og rett* 59 (3) 2020 s. 149–166 (18 s)
 - Aarli, Ragna «Digitale juridiske utdrag og utviklingen av norsk metodelære», *Lov og rett* 58 (10) 2019 s. 640–658 (19 s)
- **Tillegglitteratur:**
 - **Innføring av Microsoft 365 Copilot Chat i Norges domstoler, DA-rapport 2025 (30 s)**
<https://www.domstol.no/contentassets/a90d03b9193d4f8fb12fb60b7401af47/slutrapp-ort-microsoft-copilot.pdf>
 - European judicial systems CEPEJ Evaluation Report, Part 1: Tables, graphs and analysis (2024 Evaluation cycle, 2022 data); <https://rm.coe.int/cepej-evaluation-report-part-1-en-/1680b272ac>
 - European judicial systems CEPEJ Evaluation Report, Part 2: Country Profiles (2024 Evaluation cycle, 2022 data); <https://rm.coe.int/fiche-pays-partie-2-en/1680b21e99>

Hovedlitteraturen utgjør totalt 362 sider, hvorav 108 sider (30%) er på engelsk.

Omfanget på litteratur i emnet må ses i lys av at den relativt høye arbeidsbelastningen knyttet til de obligatoriske arbeidskravene i kurset. De skal lese 1-2 rettsavgjørelser fra fem ulike instanser (tingrett, lagmannsrett, Høyesterett, EMD og EFTA-domstolen) og vil få detaljert analyseansvar for en slik avgjørelse. De må dessuten sette seg inn i juridiske og faktiske utdrag i forbindelse med utarbeidelse av dom fra en rettssak i Oslo tingrett. Dokumentomfanget har de siste årene ligget mellom ca 500 og 1000 sider.

Forslag til vedtak:

Studieutvalget vedtar endringene i litteraturlisten som foreslått.

23.04.2026
CSO

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 21/26
Møtedato: 29.04.2026
Journalnummer: 2026/

Presisering av opptakskrav for særskilt studierett (JUSVALG)

Bakgrunn

Fakultetet har hatt en ordning som innebærer at studenter kan søke om særskilt opptak til spesialemner gjennom JUSVALG-studieretten. SU vedtok i sitt møte 30.04.2025 at studenter også kan søke om særskilt studierett for tilgang til fordypningsemner gjennom JUSVALG-studieretten, jf. sak 30/25:

“Fakultetet har i dag en ordning for å søke særskilt studierett for å ta spesialemner, også kalt JUSVALG. Søkere som oppfyller forkunnskapskravene til spesialemner (tre års høyere utdanning eller tre års juridisk utdanning) kan søke opptak til enkeltemner. Forslaget her er at vi åpner for at man også kan søke om særskilt studierett for å ta fordypningsemner gjennom JUSVALG-studieretten. For fordypningsemnene må vi kreve at JUSVALG-studenter har bestått minst fire år av femårig mastergrad i rettsvitenskap, eller minst ett år av toårig mastergrad i rettsvitenskap, slik at opptaks- og forkunnskapskravene samsvarer med kravene til våre egne masterstudenter.

Studenter som mangler resultater fra fjerde studieår av femårig mastergrad/første studieår av toårig mastergrad fordi de venter på sensur, vil gis betinget opptak. Studenter som kun har fullført en bachelorgrad i rettsvitenskap, vil ikke få opptak til fordypningsemnene. JUSVALG-studieretten fungerer slik at man får opptak til å ta ett eller flere enkeltemner. Det skal derfor ikke være fare for at andre studenter enn de som oppfyller opptaks- og forkunnskapskravene skal få tilgang til å ta emnene.”

Høsten 2025 gjennomførte fakultetet den første opptaksrunden etter innføringen av nye opptaks- og forkunnskapskrav til spesial- og fordypningsemner. I den forbindelse oppsto det en konkret problemstilling hvor en student mente å oppfylle de faglige kravene til opptaket, til tross for at vedkommende manglet 15 studiepoeng for å fullføre sitt fjerde studieår. Studenten viste til en tilpasset utdanningsplan og endringer i studieprogrammets oppbygging ved egen institusjon. Saken tydeliggjorde at det foreligger et behov for å ytterligere presisere hva som ligger i kravet om antall fullførte studieår.

Slike problemstillinger kan oppstå fordi flere institusjoner, på samme måte som ved vårt eget fakultet, åpner for at studenter som av ulike årsaker har tilpassede utdanningsplaner. Dette kan blant annet skyldes innpass av ekstern utdanning, tilpasninger som følge av sykdom eller andre tungtveiende årsaker eller endringer i studieprogrammets oppbygging. Fakultetet har

imidlertid ikke tilgang til de utdanningsplanene og vurderingene som ligger bak når en student fra en annen institusjon søker JUSVALG-studierett basert på en tilpasset utdanningsplan.

Når studenter fra andre institusjoner med ulike praksiser søker opptak til spesial- og fordypningsemner er det derfor krevende for administrasjonen å vurdere om den enkelte faktisk oppfyller kravet om «fullført» studieår. Samtidig er det viktig å sikre at studenter som har tilpassede utdanningsplaner på grunn av sykdom ikke får dårligere studietilbud som følge av tilpasningen. Studenter som av ulike årsaker har en tilpasset utdanningsplan, må derfor sende inn relevant dokumentasjon i søknaden som bekrefter at de oppfyller opptakskravene.

For å sikre likebehandling av studenter som søker opptak på JUSVALG-studierett, forutsigbarhet og en effektiv saksbehandling er det likevel behov for å presisere opptakskravet slik at det klart fremgår hvor mange studiepoeng som må være bestått for å få opptak.

Det er derfor behov for å presisere opptakskravene slik at både søkere og studieadministrasjonen har et klart og forutsigbart grunnlag for framtidige opptak. Vi foreslår å angi et bestemt antall studiepoeng som må være oppfylt før studenter med tilpassede utdanningsplaner får opptak til spesialemer og fordypningsemner. Forslaget krever nærmere bestemt en endring av Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen § 2-9, slik at antall studiepoeng som kreves for opptak spesifiseres. Bestemmelsen i sin helhet lyder i dag:

§ 2-9 Særskilt opptak til spesial- og fordypningsemner

1. Fakultetet tar opp studenter til spesialemer to ganger i året, gjennom lokalt opptak. Fristen for slik søknad er 15. august for høstsemesteret og 15. januar for vårsemesteret.
2. For studenter som semesteret før har strøket på eksamen i et spesialemerne, er søknadsfristene for særskilt opptak til samme emne det påfølgende semester 1. september for høstsemesteret og 1. februar for vårsemesteret. Særskilt søknadsfrist gjelder ikke ved frivillig gjentak.
3. Cand.jur. og Master i rettsvitenskap samt studenter som har fullført minst tre års jusstudier får opptak til spesialemer. Cand.jur. og Master i rettsvitenskap samt studenter som har fullført minst 4 år av femårig mastergrad i rettsvitenskap, eller minst ett år av toårig mastergrad i rettsvitenskap får opptak til fordypningsemner. Antallsbegrensninger kan forekomme i enkelte emner og framgår av emnebeskrivelsen.
4. Øvrige søkere henvises til de enkelte emnebeskrivelsenens punkt om «Krav til forkunnskaper», for å se om de oppfyller emnets krav til opptak.

Forslaget innebærer at antall studiepoeng spesifiseres bak kravet om antall studieår. Vi foreslår at endringen i § 2-9 punkt 3 ser slik ut:

3. Cand.jur. og Master i rettsvitenskap samt studenter som har fullført minst tre års jusstudier, **tilsvarende minst 180 studiepoeng**, får opptak til spesialemer. Cand.jur. og Master i rettsvitenskap samt studenter som har fullført minst 4 år av femårig mastergrad i rettsvitenskap, **tilsvarende minst 240 studiepoeng**, eller minst ett år av toårig mastergrad i rettsvitenskap, **tilsvarende minst 60 studiepoeng**, får opptak til

fordypningsemner. Antallsbegrensninger kan forekomme i enkelte emner og framgår av emnebeskrivelsen.

Forslaget her innebærer at emnebeskrivelsene til spesialemnene og fordypningsemnene må oppdateres under *krav til forkunnskaper* og *krav til studierett*. Fremlegget her er derimot ikke til hinder for at det for det enkelte spesial- eller fordypningsemnet kan gjelde mer bestemte forkunnskapskrav, for eksempel at et bestemt emne på et tidligere studieår må være bestått.

Det kan være vanskelig å forutse hvordan forkunnskapskrav vil fungere i praksis, noe som særlig skyldes at problemene med slike krav oppstår for studenter med tilpassede utdanningsplaner og der det er stor variasjon mellom de ulike tilpasningene.

Studieadministrasjonen ønsker derfor at det nå gjennomføres visse endringer, men understreker at endringene må vurderes etter hvert som man får erfaringer med de reglene som til enhver tid gjelder. Etter neste opptaksrunde vil studieadministrasjon og studiedekan derfor gjennomføre en ny vurdering av regelverket for å se hvordan presiseringen fungerer i praksis og om det er behov for ytterligere justeringer.

Forslag til vedtak:

Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen

§ 2-9 punkt 3 skal lyde:

3. Cand.jur. og Master i rettsvitenskap samt studenter som har fullført minst tre års jusstudier, tilsvarende minst 180 studiepoeng, får opptak til spesialemnener. Cand.jur. og Master i rettsvitenskap samt studenter som har fullført minst 4 år av femårig mastergrad i rettsvitenskap, tilsvarende minst 240 studiepoeng, eller minst ett år av toårig mastergrad i rettsvitenskap, tilsvarende minst 60 studiepoeng, får opptak til fordypningsemner. Antallsbegrensninger kan forekomme i enkelte emner og framgår av emnebeskrivelsen.

Emnebeskrivelsene for fordypningsemner og spesialemnener oppdateres tilsvarende.

20.04.2026
EK / LA / MS /CSO

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 22/26
Møtedato: 29.04.2026
Journalnummer: 2026/

Eksamensplan (aktivitetsplan) for Det juridiske fakultet studieåret 2026/2027

Vedlagt er forslag til aktivitetsplan for Det juridiske fakultet for studieåret 2026/2027. Studieåret begynner i uke 33 i høstsemesteret og slutter etter uke 25 i vårsemesteret.

Planen er som vanlig laget med utgangspunkt i foregående studieårs aktivitetsplan. Dette betyr at eksamener⁵, obligatoriske oppgaver og andre aktiviteter så langt det er mulig er plassert i samme uke som foregående år. Datoene kan altså variere, men ukenumrene aktivitetene er plassert i forblir de samme⁶.

Eksamensdagene og obligatoriske aktiviteter for emner som går om våren kan variere noe fra år til år, da vi her må ta hensyn til mange hellig- og fridager.

Kontinuasjoneksamener for valgemnene på 3. studieår er plassert i slutten av påfølgende semester (samtidig med eksamenene på spesialemner), bortsett fra de norske emnene, som fortsatt går i uke 32, samtidig som vi har kontinuasjonseksamener i obligatoriske emner. Det er derfor bare de norske emnene som er nevnt i denne planen, de resterende inngår i planen for valgfrie emner. Det er satt av tre uker til eksamener i valgfrie emner i slutten av hvert semester. Eksakte datoer for eksamenene i valgfrie emner legger vi inn et senere tidspunkt, når datoene er klare, men det blir innenfor de oppsatte ukene.

Det er studieåret 2026/2027 færre eksamener for valgfrie emner, da vi etter omleggingen til nytt 5. år har færre norske emner. Vi har derfor lagt eksamenene over tre uker, ikke fire uker, som vi hadde i fjor (da eksamenskontoret ønsket flere uker å fordele eksamenene på).

Det presiseres at selv om planen her vedtas av studieutvalget ved Det juridiske fakultet så er det Studieavdelingen sentralt ved UiB som endelig fastsetter eksamensplanen ved UiB. Det betyr at endringer kan forekomme. De pleier ikke være store og vil bli kommunisert i god tid før eksamen.

⁵ Det juridiske fakultet er det eneste fakultetet som setter sine eksamensdatoer selv – det er eksamenskontoret på SA som plasserer eksamenene for de andre fakultetene for å utnytte eksamenslokalenes kapasitet maksimalt. Det juridiske fakultet får bestemme datoer grunnet studiets rigide struktur, med lite rom for endringer.

⁶ Med forbehold om bevegelige helligdager og evt. særskilte omstendigheter.

I JUS221 har vurderingsformen fram til nå bestått av en hjemmeeksamen og en skoleeksamen. Om det blir vedtatt å endre dette til to skoleeksamener, er planen å ha skoleeksamen nr. 2 onsdag 9.12.

Forslag til vedtak:

Studieutvalget vedtar den fremlagte eksamensplanen for studieåret 2026/2027 slik den foreligger. Studieutvalget er klar over at Studieavdelingen sentralt ved UiB kan gjøre nødvendige justeringer for at den samlede eksamenskalenderen ved UiB skal gå opp.

17.04.2026
ANT / CHO

Vedlegg: eksamensplan 2026-2027

Vedlegg: Eksamens- og aktivitetsplan for Det juridiske fakultet

STUDIEÅRET 2026/2027

inkludert obligatoriske oppgaver

Høstsemesteret 2026

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG
33 (10.– 14.8)	Lokale mottaksgrupper og velkomstsereoni på Musépllass	OPPSTART JUS100, JUS221, JUS391 JUS100-1 Seminaroppgave ut	OPPSTART JUS345 JUS397		
34 (17. – 21.8)					
35 (24. – 28.8)					
36 (31.8 – 4.9)					
37 (8. – 11.9)					
38 (14. – 18.9)	JUS345 Oblig publiseres kl. 10		JUS391 Hjemmeeksamen ut kl. 09.00		JUS345 Innleveringsfrist oblig kl. 10 JUS391 Hjemmeeksamen inn kl. 15.00
39 (21. – 25.9)		JUS100-1 Øvingsoppgave ut Kl. 12		JUS100-1 Øvingsoppgave inn kl 8	
40					

(28.9 – 2.10)					
41 (5. – 9.10)	JUS100-1 Innleveringsfrist seminaroppgave kl. 09.00			JUS100-1 Skoleeksamen	
	OPPSTART JUS212-1				
42 (12. – 16.10)					
43 (19. – 23.10)	JUS231 Oblig publiseres kl. 09.00				JUS231 Innlevering oblig kl. 09.00
44 (26– 30.10.)		JUS212 Kursoppg.1 publiseres 09.00			JUS212 Innleveringsfrist kursoppg.1 kl. 12.00
45 (2. – 6.11.)				Ingen arbeidsgruppe på 2. studieår dagen før eksamen i JUS345	EKSAMEN JUS345 6 t
46 (9. – 13.11)	OPPSTART JUS346				
47 (16. – 20.11)					
48 (23-27.11)		JUS212-1 Kursoppg. 2 publiseres kl. 09.00			JUS212-1 Mappeinnlevering kl.12.00
		DIGI113 EKSAMEN			
49 (30.11. – 4.12)	EKSAMENSUKE VALGFRIE EMNER				
	OPPSTART JUS213-1	JUS221 Skoleeksamen			
50	HJEMMEEKSAMEN JUS221 MAN-FRE <i>Ev. skoleeksamen nr. 2 om det blir vedtatt</i>				

(7. – 11.12)	EKSAMENSUKE VALGFRIE EMNER				
				Innlevering JUS390 / JUS392 Masteroppgave	
51 (14. – 18.12)	EKSAMENSUKE VALGFRIE EMNER				
	JUS231 Skoleeksamen				
52 – 1	JUL OG NYTTÅR				

Vårsemesteret 2027

2 (11. – 15.1)	OPPSTART EX.PHIL JUS232 / 2320				
I N T E R N A S J O N A L U K E					
3 (18. – 22.1)	JUS213-1 Oblig publiseres kl. 08.00				JUS213-1 Innleveringsfrist oblig kl. 12.00
4 (25. – 29.1)	JUS346 Oblig publiseres				JUS346 Innleveringsfrist oblig
					Lærernes dag
5 (1. – 5.2)					
6 (8. – 12.2)			ALD 09-16 Aud 1-3?	ALD 9-16 Aud 1-3?	
7 (15. – 19.2)	Åpen dag 2027	OPPSTART JUS222	JUS391 EKSAMEN ut kl. 9		JUS213-1 EKSAMEN 6 t
					JUS391 EKSAMEN inn kl. 15
8 (22. – 26.2)	OPPSTART JUS214-1				
9 (1. – 5.3)				Ingen arbeidsgruppe 2. studieår dagen før eksamen i JUS346	JUS346 EKSAMEN 6 t
10 (8. – 12.3)	OPPSTART JUS347			Fagkritisk dag	EXPHIL/JUS110 Breddetest

⁷ Med forbehold om samme uke/dag som i 2026

11 (15.-19.3)					
12 (22. – 26.3.)				Skjærtorsdag	Langfredag
13 (29.3-2.4)	2. påskedag	JUS232 Hjemmeeksamen tirs.-fre. Ut kl 14.30- inn kl. 14.30			
		JUS2320 EKSAMEN tirs – tors. Ut 08.00, inn 14.00			EXPHIL/JUS110 ? Innleveringsfrist seminaroppgave
14 (5.-9.4)					
15 (12.-16.4)					
16 (19. – 23.4)	JUS222 Oblig publiseres kl. 09.00				JUS222 Innleveringsfrist oblig kl. 13
	JUS347 Oblig publiseres				JUS347 Innleveringsfrist oblig
17 (26. – 30.4)	2. pinsedag				
18 (3.– 7.5)				Kr. Himmelfart	
19 (10. – 14.5)	Innlevering JUS390 / JUS392 Masteroppgave				JUS214-1 EKSAMEN 6 t
20 (17. – 21.5)	OPPSTART JUS215				
21 (24.-28.5)					JUS329 Innlevering hjemmeeksamen
22					

(31.5.-4.6)					
23 (7.-11.6)	EKSAMENSUKE VALGFRIE EMNER Eksamensinnlevering JUS233 fredag 15.juni				
24 (14.-18.6)	EKSAMENSUKE VALGFRIE EMNER				
					JUS222 EKSAMEN ⁸
25 (21.-25.6)	EKSAMENSUKE VALGFRIE EMNER				
		JUS2398 og JUS2399 EKSAMEN	JUS347 EKSAMEN 6 t	JUS2397 MUNTLLIG EKSAMEN Kandidat- arrangement	JUS397 Innlevering masteroppgave JUS215 EKSAMEN 4 t

KONTINUASJONSEKSAMENER HØSTEN 2027⁹

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG
UKE 31 (2.-6.8)	HJEMMEEKSAMEN JUS221? man - fre (ut 09.00-inn 13.00)				
	HJEMMEEKSAMEN JUS232 og JUS2320 (28.7. kl. 8.00 – 31.7. kl. 14.30)				
	ONSDAG KL. 14.00 JUS100 SEMINAROPPGAVE				
	FREDAG KL. 14.00: JUS212 MAPPEINNLEVERING				
UKE 32 ¹⁰ (9.-13.8)	JUS100 4t	JUS221 JUS215 JUS231	JUS212 JUS345	JUS213-1 JUS2397 muntlig JUS2398 JUS2399 JUS346 JUS221? ¹¹	JUS214-1 JUS222 JUS347

⁸ Må ikke kollidere med valgemner på 3. studieår

⁹ Med forbehold om at det kan komme endringer

¹¹ Hvis det blir vedtatt å ha to skoleeksamener

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 23/26
Møtedato: 29.04.2026
Journalnummer: 2026/219

Revisjon av Instruks om oppgavegjeving og sensur

Studieadministrasjonen ser behov for å revidere *Instruks om oppgavegjeving og sensur* som følge av endringer i universitets- og høyskoleloven og forskrift for studier ved Universitetet i Bergen. Lov – og forskriftsendringene har medført at flere av henvisningene i instruksene ikke lenger er oppdaterte, og det er derfor et behov for en justering for å sikre samsvar mellom instruksene og gjeldende regelverk.

Revideringen innebærer hovedsakelig nødvendige oppdateringer av lovhenvisninger og en mindre materiell endring under punkt 4.5. Endringen omhandler nivåkontroll og følger blant annet opp Fakultetsstyresak 50/24 som behandlet krav om to sensorer på eksamener som alene utgjør 15 studiepoeng eller mer, da som følge av ny universitets- og høyskolelov fra 1.8.2024.

Vedlegg med foreslåtte endringer følger med saken.

Materiell endring under punkt 4.5 Nivåkontroll:

4.5. Nivåkontroll

- a. I sensuren av karakterteljande prøver i alle obligatoriske emne under 15 studiepoeng skal det gjennomførast nivåkontroll. Dette gjeld ikkje der det berre er ein kommisjon og emneansvarleg sjølv sensurerer. For emne der vurderingsforma aleine utgjør 15 studiepoeng eller meir gjeld tosensorordning.
- b. Nivåkontroll skal òg gjennomførast for klagesensur og sensur av kontinuasjonseksamen i alle obligatoriske emne under 15 studiepoeng. Dette gjeld ikkje der det berre er ein kommisjon og emneansvarleg sjølv sensurerer.

Forslag til vedtak:

Stadieutvalget vedtar de foreslåtte endringene i *Instruks om oppgavegjeving og sensur*.

22.04.2026
EK / LA / CSO

Vedlegg: Instruks om oppgavegjeving og sensur, inkludert endringsforslag

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 24/26
Møtedato: 29.04.2026
Journalnummer: 2026/

MAJUR-2: Revisjon av studieplan og nedleggelse av opptaksreglement

Da det toårige masterprogrammet ble opprettet våren 2014 ble det samtidig opprettet et eget opptaksreglement. Dette for å gjøre det enklere for potensielle søkere å finne nødvendig informasjon.

Nå gjennomføres opptak til toårig master i rettsvitenskap på samme måte som opptak til andre toårige masterprogram ved UiB, og UiB sin generelle informasjon til potensielle søkere er aktuell også her. Vi er derfor kommet dit at dette egne opptaksreglementet heller gjør det mindre oversiktlig for potensielle søkere, samt at de også opplever det som vanskelig å finne.

De faktorene i opptaket som skiller oss fra andre masteropptak ved UiB er at det kun er søkere med bachelorgrad i juss/rettsvitenskap fra gitte institusjoner som kan søke, samt at kravet til spesialisering i graden er høyere.

For å samle all nødvendig informasjon ett sted, og dermed både gjøre informasjonen lettere tilgjengelig for søkere, foreslås det at de delene fra opptaksreglementet som vi trenger å ha spesifikke regler for innbakes i studieplanen for toårig master i rettsvitenskap, på lik linje med slik det er gjort i LLM-programmet i EU- og EØS-rett.

Det er nok fakultetsstyret som formelt må legge ned opptaksreglementet.

Forslag til vedtak:

Studieutvalget vedtar endringene i studieplanen for toårig master i rettsvitenskap som foreslått.

Studieutvalget anbefaler fakultetsstyret å legge ned opptaksreglementet for toårig master i rettsvitenskap, som følge av endringene studieutvalget har vedtatt i studieplanen.

22.04.2026
CSO

Vedlegg 1: Forslag til revidert studieplan for toårig master i rettsvitenskap

Vedlegg 2: Opptaksreglement til toårig master i rettsvitenskap som foreslås nedlagt

24/26 Vedlegg 1:

Forslag til revidert Studieplan for MAJUR-2 Toårig masterprogram i rettsvitenskap, vår 2026

Omfang og studiepoeng

120 studiepoeng.

Masterprogrammet er normert til to års fulltidsstudier.

Namn på grad

Master i rettsvitenskap.

Fulltid/deltid

Fulltid.

Undervisningsspråk

Norsk.

Studiestart - semester

Haust.

Mål og innhald

Toårig master

Masterprogrammet i rettsvitenskap passar for deg som vil bli jurist. For å bli tatt opp til Masterprogrammet i rettsvitenskap må du ha bestått bachelorgrad i rettsvitenskap eller juss frå Universitetet i Innlandet, Universitetet i Agder eller Universitetet i Stavanger.

Som masterstudent ved Det juridiske fakultet vil du få kontakt med leiande fagmiljø innan strafferett, rettgang og formuerett. Du får tett oppfølging og rettleiing av engasjerte undervisarar.

I den siste delen av masterstudiet skal du skrive ei masteroppgåve. Her kan du spesialisere deg innan faglege spørsmål som du er opptatt av. Du kan òg søke om å skrive masteroppgåve innanfor eit av forskingsprosjekta ved fakultetet.

Juristar med mastergrad i rettsvitenskap er etterspurde, og dei fleste som fullfører ei utdanning ved Det juridiske fakultet får relevant jobb kort tid etter at dei avslutta studia.

Med ein mastergrad i rettsvitenskap frå UiB står mange ulike karriereveggar opne for deg, og du kan jobbe både i privat og offentleg sektor. Etter masterstudiet kan du søke på forskarutdanninga ved Det juridiske fakultet.

Oppbygging

Masterprogrammet i rettsvitenskap er eit toårig fulltidsstudium, som startar i august.

Det første studieåret består av obligatoriske emner. På andre året kan du velje fordjuping etter egne interesser.

Dei fleste skriv masteroppgåve på 30 studiepoeng i eitt semester. Det er mogleg å søkje opptak til Forskarlina på 70 studiepoeng for å skrive masteroppgåve over eitt år. Du har høve til å reise på studieopphald i utlandet; eitt eller to semester

Studiekvardag

All undervisning skjer på campus i Bergen. Undervisninga er på norsk og engelsk, og skjer gjennom forelesingar, seminargrupper, masteroppgåve og sjølvstudium. Nokre undervisningsaktivitetar er obligatoriske, det varierer frå emne til emne.

Du skal skrive ei masteroppgåve basert på ei juridisk problemstilling, og vel sjølv kva tema du vil skrive om. På fakultetet har vi mange ulike faggrupper, og du kan knytte deg til den gruppa som ligg nærast di interesse. Fakultetet tildeler deg ein rettleiar som har god kjennskap til temaet du vil skrive om.

Fakultetet held til på Dragefjellet; ein ærverdig og moderne studiestad midt i Bergen sentrum. På Dragefjellet finn du forelesingssalar, grupperom, lesesalar, bibliotek, studentbar og kantina med byens flottaste utsikt. Som jusstudent er du midt i smørauget av studentbyen Bergen.

Læringsutbyte

Kunnskapar

Kandidatane har kunnskapar om grunnleggande regler og samanhengar innan alle fagområde som vert omfatta av studiet, og spesialisert kunnskap innan fagområde som vert dekte av masteroppgåva.

Dette inneber at kandidatane har kunnskapar om og forståing av

- nasjonal og internasjonal rett,
- korleis nasjonal rett vert påverka av internasjonale rettssystem som EU-retten, EØS-retten, internasjonale menneskerettar og annan folkerett,
- korleis juridisk argumentasjon varierer på ulike rettsområder,
- sentrale problemstillingar og debattar i det juridiske miljøet, både i det praktiske rettsliv og innan rettsvitenskapen, nasjonalt og internasjonalt.

Dugleik

Kandidatane kan anvende juridisk metode til sjølvstendig å analysere, drøfte og ta standpunkt til juridiske problemstillingar. Dette inneber

- å innhente og systematisere rettsleg relevant materiale, og på grunnlag av dette identifisere juridiske problemstillingar og samanhengar,
- å foreta en sjølvstendig analyse av juridiske problemstillingar på ein grundig, heilskapleg, kritisk og balansert måte,

- å resonnere seg frem til eit fagleg forsvarleg standpunkt gjennom avklaring av spenningar mellom ulike typar gyldige argumenter og mellom underliggende rettslege og samfunnsmessige verdiar.

Kandidatane kan formidle og evaluere juridiske analysar og standpunkt gjennom

- systematisk å utarbeide sjølvstendige skriftlege analysar innanfor ulike rettsområde,
- å kommentere og evaluere andre studentar sine juridiske analyser og sjølv taka imot og gjere bruk av slike kommentarar,
- å arbeide med andre i grupper for å analysere juridiske problemstillingar.

Generell kompetanse

Gjennom studieprogrammet oppnår kandidatane generelt anvendelig kompetanse knytt til å

- tileigne seg ny kunnskap på sitt fagfelt og innan tilgrensande fag, og løyse juridiske problemstillingar også utanfor dei rettsområda som er del av rettsstudiet,
- systematisere og vege argumentasjon, gje råd og treffe avgjerder,
- identifisere og ta konsekvensar av etiske og profesjonsetiske aspekt ved juridisk argumentasjon og standpunkt,
- formidle juridiske analysar og konklusjonar, samt profesjonsetiske vurderingar, til andre juristar og til allmenta, skriftleg og munnleg,
- presentere og argumentere for eigne vurderingar og konklusjonar for større og mindre grupper
- arbeide sjølvstendig og i grupper.

Opptakskrav

Fullført og bestått bachelorgrad i rettsvitenskap eller juss frå Universitetet i Innlandet, Universitetet i Agder, Universitetet i Stavanger eller Høgskolen i Molde, totalt 180 studiepoeng. Faginnhaldet i bachelorgraden må oppfylle alle faglege krav i dei tre første studieåra i femårig integrert masterprogram i rettsvitenskap ved Det juridiske fakultet i Bergen.

For å vere kvalifisert for opptak må søkar ha eit karaktersnitt på C eller betre i dei emna som inngår i opptaksgrunnlaget. **Innføringsemne (EXPHIL og JUS100 eller tilsvarande) og karakterer fra utveksling vert ikkje rekna med. Det same gjeld andre emne med karakteren B/IB frå og med våren 2020.**

For kandidatar frå Universitetet i Stavanger som starta i studieåret 2020/2021 eller tidlegare og som har utveksling i sin bachelorgrad, vert det kravd at følgande emne inngår i utvekslingsporteføljen:

- **Frå Kozminski University, Polen: Law and Language (4 sp) og Legal Analysis and Reasoning (6 sp)**
- **Frå Münster University, Tyskland: Common Law Metodology (4 sp) og anten Introduction to German Public Law for International Students (6 sp) eller Introduction to German Private Law for International Students (6 sp).**

- Andre universitet: Minst 10 sp metodefag.

For kandidatar frå Universitetet i Stavanger som starta i studieåret 2021/2022 eller seinare gjeld det ikkje krav om at spesifikke emne inngår i utvekslingsporteføljen.

For alle søkjarar: Emne tatt under utveksling i bachelorgrad i rettsvitenskap eller juss må vere juridiske emne som ikkje har tilsvarande faginnhald som andre emne studenten har tatt som del av sin bachelorgrad.

NB! Søkjarar som har takka ja til studieplass på toårig masterprogram i rettsvitenskap ved UiB, og som **takkar ja til** em-studieplass gjennom Samordna Opptak til femårig masterprogram i rettsvitenskap ved UiB same år, **må seie frå seg** ~~for inndratt~~ studieplassen til eit av programmattoårig masterprogram i rettsvitenskap.

Opptaksgrupper

a) ~~Søkere som oppfyller opptaksgrunnlaget, og som kan rangeres på grunnlag av karakter.~~

b) Opptaket vert delt inn i fire opptaksgrupper, definert ut frå lærestadane som søkjarane kan ha utdanninga sin frå.

Studieplassane vert fordelt slik:

Hausten 2026: 35 plassar totalt

- Universitetet i Innlandet: 15
- Universitetet i Agder: 8
- Universitetet i Stavanger: 7
- Høgskolen i Molde: 5

Søkjarar med utdanning frå dei forskjellige lærestadane konkurrerer om studieplassane i opptaksgruppa dei tilhøyrar.

Dersom søkjarar står karaktermessig likt vert opptaket avgjort ved loddtrekning.

Ein søkjar kan kun ta ein studieplass ved Det juridiske fakultet i ein og same opptakssyklus.

Obligatoriske emne

Fyrste år

- [JUS345](#) Strafferett
- [JUS346](#) Rettargang
- [JUS347](#) Allmenn formuerett

Andre år

- [JUS391](#) Juridiske utgreiingar (10 sp)

- [JUS392](#) Masteroppgåve (30 sp)

For studentar som starta hausten 2024 eller tidlegare var obligatoriske emne på andre året:

- masteroppgåve

Tilrådde valemne

Fordjupingsemne 20 sp:

- - [JUS3551](#)">[JUS3551](#) Immaterialrett
 - [JUS3552](#)">[JUS3552](#) Tvisteløysing i kommersielle forhold
 - [JUS3554](#)">[JUS3554](#) Planrett og kystsoneforvaltning
 - [JUS3555](#)">[JUS3555](#) Politi- og påtalerett
 - [JUS3556](#)">[JUS3556](#) Selskapsrett og bedriftsbeskatning
 - [JUS3550](#)">[JUS3550](#) Arbeidsrett
 - [JUS3553](#)">[JUS3553](#) Konfliktmekling
 - [JUS3557](#)">[JUS3557](#) Velferdsrett

Retts hjelp:

[JUS325](#) Retts hjelp 30 sp

Rekkefølge for emne i studiet

Fyrste år:

- [JUS345](#) Strafferett
- [JUS346](#) Rettargang
- [JUS347](#) Allmenn formuerett

Emna på 1. studieår må være greidde før ein begynner på 2. studieår

Andre år:

- Fordjupingsemne (20 sp)
- Juridiske utgreiingar (10 sp)
- Masteroppgåve (30 sp)

eller

70 sp [Forskarline](#) etter søknad

eller

- [JUS325](#) Rettshjelp (30 sp)
- Masteroppgåve

eller

- Utveksling
 - LLM 60 sp
eller
 - rettsvitskapelege emne på masternivå 30 sp i utlandet + masteroppgåve 30 sp i Bergen
eller
 - sjølvstendige skriftlege arbeider som oppfyller krava som gjeld for masteroppgåve på 30 sp i utlandet + fordjupingsemne (20 sp), og enten [JUS391](#) Juridiske utgreiingar eller engelsk spesialeemne (10 sp) i Bergen

Fakultetet kan gjere unntak frå dette dersom særlege omsyn finst.

For studentar som starta hausten 2024 eller tidlegare er andre året slik:

30 sp spesialeemne og 30 sp masteroppgåve

eller

stor masteroppgåve etter søknad

Delstudium i utlandet

Emne som svarar til fordjuping, og i nokre tilfelle masteroppgåve, kan takast i utlandet.

Du kan utveksle nærast kvar som helst i Norden og resten av Europa, i tillegg til særst gode universitet i til dømes Kina, India, New Zealand, Australia, USA og Canada.

Undervisningsmetodar

- Det skal vedtakast hovudlitteratur for kvart emne. Det kan i tillegg vedtakast innføringslitteratur og tilleggslitteratur.
 - Hovudlitteraturen skal ha eit omfang på mellom 30 og 60 tekstsider pr. studiepoeng.
 - Undervisninga er basert på problembasert læring (PBL). Førelesingar vert som hovudregel tilbodne i alle emne.
1. Undervisningsformer varierer frå emne til emne, men studieopplegget i Bergen legg i stor grad opp til studentaktiv læring, og det er forventa at studentane møter førebudde og deltek aktivt i undervisninga. Undervisningsformene i kvart enkelt emne går fram av emneskildringa.
 2. Obligatorisk undervisning: Det gjeld obligatoriske arbeidskrav. Dette er nærare regulert i [fakultetet sine utfyllande reglar](#).

Obligatorisk rettleiing for masteroppgåva

Studentane har rett og plikt til rettleiing under arbeidet med masteroppgåva. Det vert gitt 11 timars rettleiing per student. Studentar som etter søknad får plass på Forskarlina har egne retningslinjer og fleire rettleiingstimar.

Timetalet omfattar den tida rettleiaren bruker til lesing av utkast, til utarbeiding av kommentarar og til samtale med studenten. Rettleiinga skal avgrensast til eitt semester, med mindre noko anna er særskilt avtalt, eller det er særlege grunnar til at arbeidet med masteroppgåva har teke lengre tid. For studentar på Forskarlina skal rettleiinga, med dei same atterhalda, avgrensast til to semester.

Vurderingsformer

1. Vurderingsforma og -tida går fram av emneskildringane.
2. Vurdering i obligatoriske emne blir som hovudregel halden kort etter at kurset er avslutta, eventuelt med element av prøving undervegs i kurset.
3. Val-, fordjupings- og spesialeemne kan ha andre ordningar; sjå emneskildringane.
4. Oppgåvene som blir gjevne til eksamen kan omfatte læringskrav også frå emne plassert tidlegare i studiet.

. Frå hausten 2025 er det munnleg forsvar av masteroppgåva.

Vitnemål og vitnemålstillegg

Vitnemål på norsk og Diploma Supplement på engelsk vert skrive ut etter at graden er fullført. Du må ha gjeve [kandidatløftet](#) før du kan få vitnemål.

Karakterskala

Vurderingsuttrykket er A - E for Greidd (Bestått) og F for Ikkje greidd (Ikke bestått) eller Greidd/Ikkje greidd (Bestått/Ikke bestått). Vurderingsuttrykket for kvart emne går fram av emneskildringa. Grunnlag for vidare studium

Mastergraden gir grunnlag for opptak til [ph.d.-utdanning](#).

Det er mogleg å oppdatere og utvide kompetansen ved å ta spesialeemne etter avslutta grad ved å søkje særskild studierett til å ta spesialeemne.

Grunnlag for vidare studium

Mastergraden gir grunnlag for opptak til ph.d.-utdanning. Opptak krev godkjent prosjektskildring.

Det er mogleg å oppdatere og utvide kompetansen ved å ta ytterlegare spesialeemne etter avslutta grad ved å søkje særskild studierett til å ta spesialeemne.

Evaluering

Studiet er underlagt fleire formar for evaluering:

- Studentevaluering er etablert som fast ordning i det første studieåret. Fordjupings- og spesialeemne vert evaluerte etter nærare reglar.

- Alle emne vert evaluert kvart 3. år på grunnlag av mellom anna studentevaluering og statistiske data frå emna (deltakartal, gjennomføring, eksamensresultat, gjentaksprosent mv.).
- Ekstern evaluering:
 - NOKUT har kontinuerleg tilsyn med kvaliteten i høgre utdanning
 - Dei eksterne fagfellane knytt til masterprogrammet i rettsvitenskap gjer evalueringar av nærare angjevne, avgrensa delar av studiet og avgjer årleg rapport
 - UiB sentralt fører tilsyn med drifta via nærare fastlagde rapporteringsrutinar

AI

I intern evaluering skal følgje dei krava som er fastsette i [Kvalitetssystem for utdanning](#) ved Universitetet i Bergen.

Skikkavurdering og autorisasjon

Programansvarleg

Det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen. Masterprogram i rettsvitenskap har ikkje eige programstyre, men vert administrert av Studieutvalet på vegne av Fakultetsstyret.

Administrativt ansvarleg

Fakultetsdirektøren v/Studieseksjonen ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen.
post.jurfa@uib.no post@jurfa.uib.no

Kontaktinformasjon

Ta gjerne kontakt med studierettleiar på programmet dersom du har spørsmål: studierettleiar.jurfa@uib.no

Yrkesveggar

Få utdanningar fører fram til jobb i så mange ulike bransjar som juristutdanninga. Vi finn juristar overalt i arbeidslivet og det vil alltid vere stor etterspurnad etter dei med juridisk utdanning.

Medan fleire juristar går inn i næringslivet, f.eks. innan bank, forsikring, varehandel, industri eller skipsfart, jobbar andre innanfor offentleg forvaltning som i NAV, Skatteetaten og Konkurransetilsynet. Departementa og politiet/påtalemakta er populære og viktige arbeidsgivarar for juristar. Andre aktuelle arbeidsplassar er mediebransjen og organisasjonslivet. Ein kan dessutan arbeide med forskning og undervisning ved universitet og høgskolar.

Ein kan også bli dommar eller gå inn i advokatyret. Det er berre juristar (advokatar) som har løyve til å drive profesjonell rettshjelp og føre saker for domstolane. For å få tittelen advokat og løyve til å arbeide som advokat, må ein ta eit obligatorisk advokatkurs. Ein må også ha to års godkjend juridisk praksis, vanlegvis som advokatfullmektig, dommarfullmektig eller politifullmektig.

24/26 Vedlegg 2: Opptaksreglement for opptak til toårig mastergrad i rettsvitenskap

Reglementet gjelder opptak til toårig mastergrad i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen.

Hovedinnhold

Vedtatt av Studieutvalget 17. juni 2014. Sist endret 4. desember 2024.

Universitetsstyret vedtok endring i antall studieplasser 27. desember 2026.

§ 1 Reglementets virkeområde

Reglementet gjelder opptak til toårig mastergrad i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen.

§ 2 Opptakets størrelse

35 studieplasser hvert studieår.

§ 3 Søknad om opptak

Opptak til toårig mastergrad i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen gjennomføres en gang i året. Søknad om opptak sendes elektronisk via universitetets SøknadsWeb og følger [UiB sin søknadsfrist for opptak til toårig masterprogram](#).

Alle relevante dokumenter skal følge søknaden i SøknadsWeb. Manglende dokumentasjon blir ikke etterlyst. Det må leveres ny søknad med alle vedlegg for hver søknad om opptak.

Alle kopier av vitnemål og attester skal være skannet av originaldokumentasjonen.

§ 4 Opptaksgrunnlag

Grunnlaget for opptak er en bachelorgrad i rettsvitenskap eller juss fra Universitetet i Innlandet, Universitetet i Agder, Universitetet i Stavanger eller Høgskolen i Molde, totalt 180 studiepoeng.

Det kreves C i snitt i alle emner som inngår i opptaksgrunnlaget. Innføringsemner (EXPHIL og EXFAC Juridisk forprøve eller tilsvarende) og karakterer fra utveksling regnes ikke med. Det samme gjelder andre emner med karakteren B/IB fra og med våren 2020.

For studenter fra Universitetet i Stavanger som er startet i studieåret 2020/2021 eller tidligere og som har utveksling i sin bachelorgrad, kreves at følgende emner inngår i utvekslingsporteføljen:

- Fra Kozminski University, Polen: Law and Language (4 sp) og Legal Analysis and Reasoning (6 sp)
- Fra Münster University, Tyskland: Common Law Metodology (4 sp) og enten Introduction to German Public Law for International Students (6 sp) eller Introduction to German Private Law for International Students (6 sp).
- Andre universitet: Minst 10 sp metodefag.

For studenter fra Universitetet i Stavanger som er startet i studieåret 2021/2022 eller senere gjelder det ikke krav om at spesifikke emner inngår i utvekslingsporteføljen.

For alle søkere: Emner tatt under utveksling i bachelorgrad i rettsvitenskap eller juss må være juridiske emner som ikke har tilsvarende faginnhold som andre emner studenten har tatt som del av sin bachelorgrad.

§ 5 Opptaksgrupper

a) Søkere som oppfyller opptaksgrunnlaget, og som kan rangeres på grunnlag av karakter.

b) Opptaket deles inn i fire opptaksgrupper, definert ut fra lærestedene som søkerne kan ha utdanningen sin fra.

Studieplassene fordeles slik:

Høsten 2026: 35 plasser totalt

- Universitetet i Innlandet: 15 plasser
- Universitetet i Agder: 8 plasser
- Universitetet i Stavanger: 7 plasser
- Høgskolen i Molde: 5

Søkere med utdanning fra de forskjellige lærestedene konkurrerer om studieplassene i opptaksgruppen de tilhører.

§ 6 Rangering av søkerne

Søkerne rangeres på grunnlag av gjennomsnittskarakter i alle emnene som inngår i opptaksgrunnlaget, unntatt innføringsemner (EXPHIL og EXFAC Juridisk forprøve eller tilsvarende), karakterer fra utvekslingsopphold og emner med vurderingsuttrykk Bestått/Ikke bestått.

Dersom søkere står karaktermessig likt avgjøres opptak ved loddtrekning.

§ 7 Tilbud om studieplass

Tilbud om opptak kan kun gis til søkere som ikke har fått tilbud om opptak til femårig masterprogram i Rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen gjennom Samordna opptak.

En søker kan kun ta én studieplass ved Det juridiske fakultet i en og samme opptakssyklus.

Søkere som har takket ja til studieplass på toårig masterprogram i rettsvitenskap ved UiB, og som får tilbud om studieplass gjennom Samordna Opptak til femårig masterprogram i rettsvitenskap ved UiB samme år, får inndratt studieplassen til toårig masterprogram i rettsvitenskap.

Søkere som får tilbud om studieplass må akseptere tilbudet på SøknadsWeb innen oppgitt frist. Studenter som ikke overholder fristen eller som ikke møter fram ved studiestart i henhold til retningslinjer gitt ved Det juridiske fakultet, mister studieplassen.

§ 8 Klage

Ved klage over avgjørelse om opptak, gjelder Forvaltningslovens bestemmelser om klagefrist (jfr. § 29 i Forvaltningsloven). Klagen stiles til Det juridiske fakultet. Dersom klagen ikke blir tatt til følge, vil den bli videresendt til Nemnd for studentsaker. Nemndas avgjørelse kan ikke påklages.

§ 9 Ikrafttredelse

Opptaksreglementet trer i kraft fra og med opptaket til høstsemesteret 2014.